

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 23.

Plymouth, Pa., 6 d. Birželio (June) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Rasiant apie permainymą addresso būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY
"Vienybe Lietuvniku"

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00
all communications must be addressed

J.J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of "Vienybe Lietuvniku" executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:
JOB PRINTING in all modern languages.

"Vienybe Lietuvniku"

Išleista kožną Seređą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis'apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena oiltė smulkiom raidėm 25c
Už colį vieną sykį garsinant 010c
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c
Tris sykius [už vieną dolerį] 100c.
Pinigai kitaip nesiunčia, kaip tik per MONEY ORDER, arba registravotose gramatose, ant szito antraszo:

J.J. Pauksztys & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.
„Vienybes Lietuvniku“
224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.
Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysčių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* * * Ant visu kialiū geriausiu ir greičiausiu laivū * * *

Siunčia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintis kad jo piningai siunčiami į tėvynę nepražutų ir kūr greičiausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis
Po TOKIU ADRESU

J.J. Pauksztis & Co.
(P. O. Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuviskas ir Lenkiskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi parduoda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivū. Išmaino visokius piningus, o ir nusiunčia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS

Hotelis ir Restauracija

88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.

{ Prieszais dypą }
{ L. V. gelžkelio }

Keleiviams geriause nakvune.

PRZEŠŁO 25 LAT
nzywają wszystkie narody świata
na
REUMATYZM,
NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie ściślych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZNYCH,
szawny Dr. RICHTERA
„KOTWICZNY”
PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylko ma „KOTWICE” za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 fili. Własne fabryki szkła.
25 ct. i 50 ct. Uznaje go i poleca:
najszawniejsi lekarze, właściciele szkadów artecznych duchowni i inne znakomite osoby. Blizsze szczegóły u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.

DRA RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym szrodkiem na kolki niestrawność, choroby żołądka.

Daktarka.
Johanna Żelviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulycių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
a idarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia
Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėšą, kiaušieną, verszianą, jautieną, avinozianą, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau miltų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pigesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas Ad. Adžgaucka
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

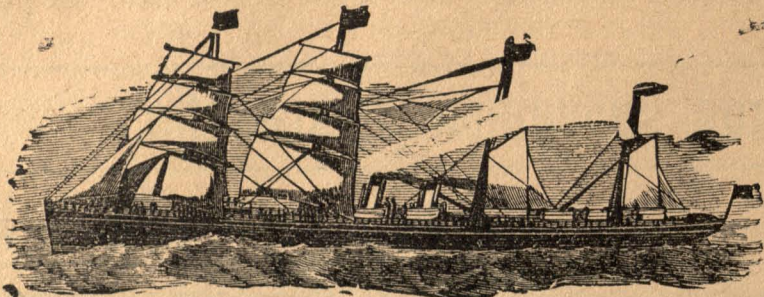
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Irieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantorėje galite susiznekti lietuvizkai ir lenkiszikai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSMAM NAME MUZIKA VIS YRA

Už \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nei moka ant jų grajyti. HOME MUSIC Box užima jų vietą ir dėlei pigumo gali ir vargingiausias žmogus nusipirkti. Grajija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra isdirbtos ant plieninių volelių, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilų balsą ir nudūda kaip vargonai. Grajija visas dainas, kurios palinksmina senus ir serganezius. Bovija visą draugystę gražiausiais valcais, polkomis, kadriliais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visų populiarszkų dainų. Linksma bova vaikams. Ji grajija per 1000 visokių kompozicijų. Yra tai apdyvytinas iszradimas. Tukstanezius paliudijimų turime nū užganėdintų pirkėjų. „Teip daug visai nesitikėjome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskūm sveria 16 svarų. KASZTUOJA TIKTAI \$6,00 gražioje skrynuteje su kompozicijoms. Nusisusim jums gaalę \$3,00 per Expressą. Agentai gerai užpelno. Greitai parsidūda. Atsiuskite už 2 ct. markę dėl katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND NO MONEY

WITH YOUR ORDER, cut this ad. out and send to us, and we will send you our HIGH GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50 your freight agent our

and freight charges. Machine weighs 120 pounds and the freight will average 15 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS' TRIAL in your own home, and we will return you \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$8.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but \$15.50 for this DROP CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

BEWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. has every MODERN IMPROVEMENT. EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material money can buy.

IT COSTS YOU NOTHING to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. WE TO RETURN YOUR \$15.50 if at any time within three months you say you are not satisfied. ORDER TO-DAY. DON'T DELAY. (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriausė ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, noriūt ir geļiant truputį užsilinksmini bet gal-

vos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieje ir padavėjai (karziarnikaj) visados reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspise aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

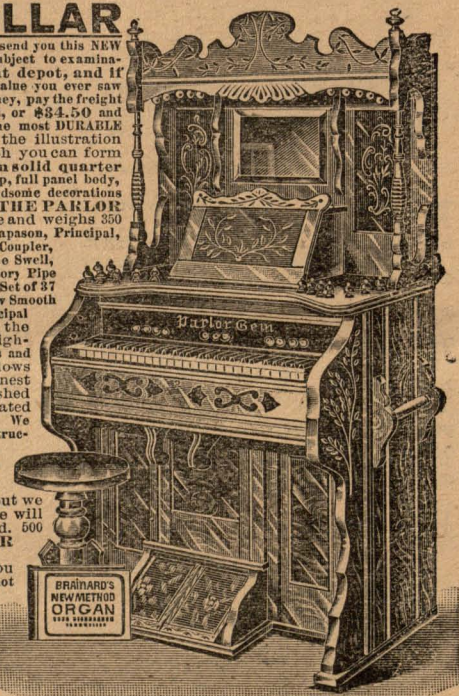
SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight agent **OUR PRICE \$35.50**, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. **THE PARLOR GEM** is one of the most DURABLE and SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. **THE PARLOR GEM** is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 6 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason. **THE PARLOR GEM** action consists of the Celebrated Newell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. **THE PARLOR GEM** is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. **ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.**

OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED If you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. **WE SELL ORGANS AT \$22.00 and up; PIANOS, \$115.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices.** Write for free special

Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.) **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.), Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.**

visokias knygas,

lietuvizskas, taip drasiszkas kaip ir moksliszkas, taipgi ir laikraszezius; kaip tai: „Varpa“, Ukininką“ ir „Tėvynės Sargą“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygų ir laikraszezius ant paziuros prisizncziu dovana. Užprasanzant knygas arba laikraszezius, reikia sykiu ir pinigus prisiusti.

Jurgis Lapinas
Tilžėje — Tilsit
Ostpr. Germany.

Kasnori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragaut. tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką** Pl mouth, Pa.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame iszdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT
Locninikas.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— „Lietuva” pranesza, kad Vilniaus miesto roda daleido lietuviai inžinieriui Vileisziui pastatyti varstotus apdirbimui geležies, ant prigulincijos jam vietos tarp Vladimiero ir Poltavos gatvių. Naujai uždėto-se dirbtuvėse be abejonės lietuviai ras darbą ir reikalingą pamokinimą.

— „Nauja Liet. Ceitunga” pranesza, kad kun. Vilius Gaigalas užsipelnė (mokslo) daktaro laipsnį už senlietuviszkus tyrinėjimus. Tają garbę (titulą) suteikė mūsų tautieciui mokslincziai vokieciai. Vienok linkėtina kad mes patys, lietuviai, galėtumėm pavadinti kun. Gaigalą daktaru atgijimo lietuvių tautiszkai!

— Chicagoje 20 Gegužio susitvėrė dainininkų draugystė vardan Dr. V. Kudirkos.

— Per sekmines Naujorke buvo pirmutinis liet. laisvamanių seimas kur tapė įkurta ant visos Amerikos „Lietuvių Laisvamanių Susivienijimas”, kurio mieriu bus išliuosuoti lietuvius isz dvasiszkos, ekonomiszkos ir politiszkos nevalės per agitaciją gyvu žodžiu ir iszleidimą toje pakraipoje rasztų.

— Nuo 1 dienos szio mėnesio prasidėjo suraszymas gyventojų Suvienytose Valstijose. Praėjusiam num. „Vienybės” paaiszkinome lietuviams koki bus klausimai, ant kurių reiks suraszytojui (enumeratoriui) atsakyti, ir kad visur pasiduo tu lietuviams o ne kitokiais. Bet sztai kas iszėjo? Washingtono valdzios nejdėjo į rodykles suraszytojų, kad lietuvius lietuviams užraszytu. Lietuviai yra užraszomi lenkais arba rusais pagal tai, kad po Rusijos valdzia gimę. Dėlto kur norint atėjus enumeratoriui visur reikalaukite, kad užraszytu lietuviams ir atsakykite, užklausus kur gimęs: **born in Lithu-**

ania under Russia arba **Germany**. Kitaip mus užraszys lenkais arba rusais ir lietuvių bus mažai. O mūsų garbė tamė, kad mus butų daug!

— Susivienijimo centraliszkas komitetas per „Tėvynę” reikalauja nuo Szv. Baltramiejaus blaivystės draugystės isz Pittstono paaiszkinimo, už ką kun. Szedvydis ją apskundė Susiv. Dyvai kad Susiv. vyresnybė nežino dar kas per carukas kun. Szedvydis ir kad jis apskundė draugystę už iszkėlimą prakilnių sukaktuvių Simano Daukanto. Susiv. vyriausybė protingiausiai padarytu, kad patalpintu tą kun. Szedvydzio skundą į „Tėvynę”, o tada butu matoma kas isztikrujų kaltas?

— „Ukininkas” pranesza, kad Varšavos cenzura yra perleidusi tulas lietuviszkas knygas, neprieszingas valdžiai. Gal kartą ir susipras maskolių valdžia, kad draudimas lietuviams, net nekalčiausių, rasztų yra gėda sziam laike. Knygas leido teipgi mirus Aleksandrui III, kada pradėjo valdyti dabartinis caras, bet praėjus apie mėn. laiko, daugiau vėl neleido. Gal lietuviszkos knygos daugiau nebus persekiojamos, bent nekaltos įtalpos.

— Wanamie, Pa. 15 Gegužio buvo vestuvės, ant kurių surinko \$1,40 paszalpai kantintinių.

— „Tėvynė” pranesza, kad Pittston'e, Pa. susitvėrė „Katalikiszkas Kliubas” ir turįs 100 sanarių.

— Praėjusiam num. praneszė apie nelaimę Philadelphios lietuvių kliubo ir pasakėme, kad davė uždirbti policijai apie \$740,00. Taigi turėjo buti suaresztavota 74 žmonės. Tą dabar atsaukiame. Suaresztavotų buvo tik 68 ir kurie neturėjo užsimokėti deszimtinės, tuos visus nubugdino ant 10 dienų į Moya-

mensing kalėjimą. Angliszki laikraszcziai apraszė kaipo apie „polish club”.

Parodos reikalai.

Paryžius 22 d. Gegužės 1900. Skubinu duti žinią, kad Lietuviszka Paroda jau tapo atidaryta, teip sakant, officialiszkai. Tiesa, atidarymas užsivilko keles nedėlias, bet, viena, toks užsivilikimas tai yra paprastu daiktu, o antra, gaila butų buvę užbaigti pradėtą darbą ir sulaikyti siuntimą teip pageidaujamų daiktų isz Lietuvos. Sziose dienose tapo atidaryti palociai Vokietijos, Turkijos ir Bulgarijos, Anglija ir Portugalija da tik rengiasi atidaryti, o kitose vietose (kaip va Francijos Indija) da nematyt galo darbų. —

Isz paskiausiai atsiųstų daiktų turiu paminėti puikius darbus vieno kaimiecio isz Suvalkų gub. — du sidabriniiu retėželiu ir auksinį žiedą. — 14 d. Gegužės gavau nuo parodos Komiteto isz Amerikos 1024 frankus, teipgi gavau laiszką su plenipotencija dalykuose užbaigimo parodos reikalų. Ne užilgo prisiųsiu apraszymą parodos, o kiek vėliaus iszduosiu atskaitą. *Daumantas.*

Isz Prusu Lietuvos.

Kada kiti lietuviai dar smarčiai dirba dėlei parodos, czion Prusijoi jau viskas beveik nutilo. Berods nedalyvavo czion visuomenė, o tie keli žmonės apimti dar szejp visokiais darbais neįstengė tiek isztaisyti, kad butu galima sakyt „yra gyvastis”. Apie parodą vis tesirupino mažas skaitlius, kuris, perėjus didžiausiam darbui, greit atsitraukė, galima sakyt, be praszymo nelabai nė pirsztą nepakėlė. Bet sztai vėl naujas darbas, o tai rinkimas vardų dėlei peticijono, kuris teipgi užimą daugel ypatų ir reikalauja daug darbo. Ir

szito nelabai remia visuomenė nors kartais ir skaitom pasigyrimus, bet tarp pirmųjų net matome lietuvių, kurie suvis atszalę.

Apie peticijoną ir jo mierį neraszysiu, tas jau buvo iszaiszkinta, bet noriu dar paminėti kelis žodžius apie czionnyksztį darbavimasi.

Ne buvo turbut nei joks trusas ant mus tautiszkos dirvos, kuris butu buvęs teisingai padalintas, ar tai butu pinigiszkuose dalykuose, ar szejp kokiam darbe. Kada vieni, teip sakant, gali sugriuti po naszta, kiti suvis to nejauczia. Ki-teip butu, jeigu mus vadovai, nors ir nėra inteligentų, bet visgi, tada dar daugiau, susitartu pasirupinti vienas apie vieną, kitas apie kitą daiktą ir tai pirma pradėjimo darbo. Paveikslan kaip dabar parodos, peticijono darbuose. Susieitu visi pirmieji ir isztikiamieji vyrai į vieną vietą ir apsiimtu koznas nesztiti savo szapalėlį; kas užkviestas ne ateina, tas negali buti skaitomas kaipo darbininkas, ir ant tokio pasitikėti butu tiktai save apsigauti, kas iki sziol gana tankiai nusidavė. Pradeda kokį užmanymą, tai nėra nei vieno, kurs rupintusi apie pinigus, be kurių nieko pradėti negali, o tiems, ką pradėjo darbą ir varo jį tolyn, paskui vieniems viskas reikia užmokėti isz savo kieszieniaus. Tankiai girdima nusiskundimai ant visuomenės, jog greicziaus dauguma bėga isz susiejimo, kaip kad užpraszius paaukautu savo pinigėlių ant tautiszkų reikalų. Szitą pamaczius vadai nutyla su aukų praszymu jeib ne visi iszbėgiotu. Bet man tankiai parejo į galva, ar tai su tuomi atleidimu tampa kas iszaiszkinta? Jug atviras daiktas kad tai nesusipratimas žmonių teip sakant geruose pasilaikimuose gyvenanczių. Amerikoje ir ne kitaip buvo. Pirma nebu-

vo matyt tiek aukautojų kaip prie parodos.

Mums vertėtu pasimokinti ir daryti teipjau, ir nepradėti jokį darbą tuszeziomis rankomis.

Gali buti geriausias tėvynainis, vienok jis turi nuilsti, nuvargti, besirupinant vienu vienas. Toks jo tėvyniszku- mas ne daug atgabena naudos miegancziai visuomenei, ir už tat daug iszkados jam pacziam pasidaro. Nieks nemato jo pasiszventimo, ir jam nepadės, jeigu ne popirm isz tų paczių miegustų sutvers mislyjanczius žmones. Reikia jieszkoti vais- tą szitokiai ligai ir netrukus jį vartoti, szeip visas trusas lyg ir nebutu buvęs pranykęs. Ak mums nesunku eiti keliu, ku- ris jau pramintas kitų lietu- vių, mums reikia stengtis prie apszvietimo, parodyti žmo- nems visas blogas puses val- dzios, parodyti kas yra szalti- niu musų vargų ir nelaimių, kas yra priezastis to miegus- tumo ir kam jis dera ant nau- dos. Tokios asabiszkos pole- mikos po laikraszczius, kurios žmogui, kurs ne visai arti prie kovojanczių yra, suvis neaisz- kios ir negali pakelti musų kraszto žmones, nors ir tie, ku- rie jas veda, isz vienos pusės, to szirdingiausiai geidžia.

Mums reikia skaityti geras knygas, skaityti laikraszczius, patirti per tai apie darbus bro- lių tuluose krasztuose. Mums reikia susirinkimų su prakal- bomis, tokios draugystės, kuri vien tuomi užsiimtu ir platin- tu apszvietimą bei tautiszką susipratimą. Gal neužilgio iszaus ta diena, gal neužilgio ir mes pradėsime susiprast.

Zz.

Politiszkos žinios

Amerika. Valstijoi Ken- tucky tąsynės republikonų su demokratais turbūt nepasi- baigs jau. Republikonai rods pasitraukė nuo urėdų ir tuo-

sius užėmė demokratai, repub- likoniszką gubernatorių ap- skūsta už dalyvavimą žudystė- je gub. Goebelio, vienok tas nerodo pabaigos nesutikimų. Republikonai per gub. Tay- lor'į apskelbė karę ateinan- cziuose prezidento rinkimuose ir nėra abejonės, kad republi- konai vėl griebis už lygių įrankių, kad jų partija laimė- tu. Taylor'is nors apskūstas už žudystę, bet laike rinkimo prezidento keta buti tikroju gubernatorium.

Washingtono kariszka val- dzia ant senato pareikalavimo pagarsino skaitlių žuvusių ka- reivių Pilipinuose. Užmuszta yra 77 apicierai ir 1774 karei- vių; sužeista apicierų 128, ka- reivių gi 1836. Visas nuokri- tis amerikonų su užmusztais ir sužeistais butų 4512. Ar tie skaitliai teisingi nežine, kadan- gi valdžią juos padariusi ir pa- davusi vien nutildymui rėks- nių.

Gen. McArthur kaip ir Otis jau buvo pilipiniecius visisz- kai iszblaszkęs ir veik visur vėl buvo ramu, gyventojai troksztą amerikoniszko rėdo. Tik sztai McArthur pareika- lauja trijų regimentų raitarijos pagelbai. Susimuszimų vėl buvo daugelis, bet paprastu keliu amerikonai vis pilipinie- czius pergaleję ir viename mu- szyje net patį Aguinaldą už- muszė. Teip bent garsina ame- rikonai. Bet ar isztikrųjų už- muszė, tai nieks nežino. Arti San Michael pilipiniecziai už puolė ant amerikonų, kurių 5 užmuszė, 7 sužeidė ir vieną apicierą su dviem kareiveis su- gavo.

Dar Gruodžio mėnesyje mies- telyje Tarlac, amerikonams dingo daugelis naujų szaudyk- lių, kurias be abejonės koks geras „biznierius“ bus parda- vęs pilipiniecziams. Toji va- gysta buvo slepiama iki dabar ir garsinama, kad jieszkoma tų szaudyklių. Abelnai prane- szama, kad pilipiniecziai vėl

pastoję daug narsesneis ir kad maisztai pakilę ant visokių sa- lų, net tokių, kurios buvo jau ir priėmę amerikonų valdžią. Dabar vėl užstojo lytų laikas ir didei apsun kino amerikonų susineszimus isz ko pilipinie- cziai pasinaudoja. Po lytų laikui amerikonai galės vėl per naują veržti tais vietas, ku- rias dabar dėlei lytų turės ap- leisti.

Pietinė Aprika. Anglai be jokio pasiprieszinimo paėmė Johannesburgą ir stovi per 25 myles tiktai nuo Pretorijos. Vienok kas ant vietos dedasi, truksta žinių, ir tokių jau ke- letas dienų, kaip Anglija ne- gauna nuo gen. Roberto. Gen. Roberts praneszė savo valdžiai tiek, kad ir jis negaunąs žinių nuo savo genarolų, nes esanti visur supustyti telegrafų dra- tai. Taigi matoma, kad bu- rai nesnaudžia. Kaip isztik- rujų su burais yra, negalima žinoti, nes visos žinios isz pie- tinės Aprikos eina per Angli- jos cenzurą ir tokios ne yra garsinamos, kurios rodytu bu- rų darbus ir tiesą; Anglija garsina tik tokias, kurios pa- keltu jos pavaldinių dvasę.

Nors burai pasitraukė isz Johannesburgo ir ar jie gins Pretoriją, nėra zinoma. Bet kad burai jau butu visai nu- puolę ant dvasės, atiduotu anglams savo ginklus ir grįžtu ant savo ukių, kaip anglai garsina, tas ne tiesa. Burai atiduoda ginklus anglams tik ten, kur mato, kad negalės anglams prieszintis. Tulose vietose burai atidavė ginklus, bet gerais szaudykles užkasė žemėn. Burai nemažuose pul- kuose stovi Oranijoi ir pasi- rengę yra perkirsti geležinke- lius, kuriais yra privežama transportai anglų kariaunai. Pas Lindley, ant gelžkelio szakos į Natalių, burai sumu- szė anglų sargybą ir atėmė vieną trukį anglams su viso- kiu transportu. Pas Elands-

fontein, į pietryczius nuo Joh- annesburgo, burai privertė anglus trauktisi atgal. Pas Senekal 29 Gegužio burai su- laikė gen. Rundle ir užmuszė 182 kareivių, kame anglai ne- matė nė vieno buro. Skotisz- kiems raiteliams įjojus į sausą didelę žolę, tąją burai uždegė ir anglai turėjo isz viso ploto neszintis szalin. Teipgi burai sumuszė Oranijoi majorą Sprigg, tarp Lindley ir Kro- onstad.

Anglai ant pakėlimo savo žmonių dvasės buvo paleidę paskalą, buk sugavę presiden- tą Krugerį, kas vienok pasiro- dė melagyste.

Anglai esanti arti Pretori- jos mėgins paimti miestą. Kad burai anglus atmusz, nėra abejojama. Burams gal tik teip pasisekti, kad jie su- ardytu ir perkirstu kelius ang- lų susineszimo Oranijoi, ir gintusi Pretorijoi, tai anglai negaudami transportu privers- ti butu traukti atgal viską palikę.

Vakarinėje Aprikoje maisz- tai vis plecziasi tolyn. Aszan- tai didelėje daugybėje yra pas miestą Fumsų, kur laukia anglų isz Kumassi ateinant kad juos užpulti. Angliskas kapitonas Hall neva iszliuosa- vęs apgultuosius anglus Ku- massi. Dabar vakarinėje Aprikoje prasidėjo lytų lai- kai, kas visatintai apsun kino anglų pasikrutinimus.

Rytinė Azija. Kinuose už- sidegė karė prieszais kriksz- czionis ir europiecius, kurie kas kartas užplaukdami dides- nems gaujoms sunkino gyven- tojus ir vertė juos pagal savo smuiką szokti. Kiniecziai ne- galėdami geruoju europėjiszkių krikszczionių nusikratyti, su- tvėrė tam tikrą draugystę po vardu „boxerų“, kurios mieriu buvo iszvyti krikszczionis isz savo kraszto. Krikszczionys- misijonieriai tai nujautę parei- kalavo nuu savo vieszpatysezių

sargybos ir todėli tosios nu-siuntė kariszkus laivus jų ap-sergėjimui ir sykiu jau užėmi-mui szalies. Dabar viso yra 23 kariszki laivai, apart kurių Maskolija turi po ranka 24,000 kareivių Port Arthure, kad galėtu visas kitas vieszpatystes isz karto pralenkti ir pasiimti geriausią szalį.

Maisztai pirmiausiai prasi-dėjo artymais sostapylės Peki-no, kur boxeriai pradėjo musz-ti europiecius bei krikszczio-nybę priėmusius kiniecius. Valdžia tuojaus iszsiuntė priesz juos kariauną, kurią maiszti-ninkai sumuszė ir atėmė dvi kanuoles. Likosioji dalis ka-riaunos nesumuszta perėjo į maisztininkų pusę ir tuomi pa-didino jų energiją. Maiszti-ninkai iszardė keletą geležin-kelių aplinkui Pekiną, nukir-to telegrafų dratus. Svetimų vieszpatysezių kariauna tapo nugabenta į Pekiną sargybai pasiuntinių. Visi krikszczio-nys ir misijonieriai bėga į miestus, kad gelbėti gyvastį.

Kokios gal but pasekmės tu-jų maisztų, negalima pasakyti. Europos vieszpatystės isz jų greicziausiai pasinaudos pasi-dalindamos tarp savęs Kinų szalį.

Vidurinė Amerika. Res-ublikoi Colombija užsidegė maisztai. Pirmuose susimu-szimuose maisztininkai perga-lėję valdzios kariauną. Da-bar valdzia renka visas pajie-gas, kad pergalėti maisztininkus. Maisztininkai esą ap-supę miestą Panama.

Dalis darbu.

Forest City, Pa. Geguzio 30 dieną czionai su-degė brėkeris No. 2, dėlei ko kelios deszimtys darbininkų liko be darbo.

J. Juozupaitis.

Pittsburg, Pa. Na-tional Tube Co. pabirkas tapė uždarytas nuo 1 Berželio dėlei

perdidelio pertekliaus iszdirb-tų daiktų ir 800 darbininkų neteko darbo.

Rochester, N. Y. Isz simpatijos Bufflo straikie-riams sustraikavo 20 darbinin-kų, taisanczių elektriszkus ži-burius ir telefonus. Jie reika-lauja 8 valandų darbo laiko ir didesnės algos.

Kansas City, Mo. Straikas strytkarių darbininkų pasibaigė ant nenaudos strai-kierių. Straikieriai galiausiai reikalavo kad butu priimami ant senųjų vietų, vienok kom-panija nepriėmė atgal organi-zatorių straiko.

New York. Pirm 6 sanvaiczių buvo sustraikavę italai darbininkai prie pylimo Croton, isz kurių kompanija suaresztavojo 25 kaipo agita-torius ir apskundė į sudą.

Lattimer, Pa. Czio-nai užsidegė kasyklos ir dėlto turėjo perstoti darbas. Kasyk-las turės prileisti vandens, kad užgesinti ugnį.

Lafflin, Pa. Vietiniai kalnakasiai sustraikavo reika-laudami pakėlimo algų po 5ct. ant karo.

Birmingham, Ala. Straikas Brookwood kasyklų jau pasibaigė. Kompanija pripažino uniją kalnakasių ir mokės algas pagal unijos įsta-tus.

Cumberland, Md. Straikieriai prigulinti prie uni-jos ant praėjusios subatos nu-tarė suszaukti susirinkimą visų unijonistų, kurių yra 4,500, kur nutars ar grįžti prie darbo ar straiukuoti tolyn.

Wilkes-Barre, Pa. Czionai sustraikavo unijonis-tai staklių taisytojai, firmos szilkinių audimų Goldsmith & Co. reikalaudami atstatymo vieno neunijonisto nuo darbo arba kad tasai prisiraszytu prie unijos.

Kansas City, Mo. Cionai sustraikavo 5000 namų statytojų dėlto, kad susiorga-nizavę kontraktieriai ketino

nuo darbo paszalinti visus uni-jonistus o priimti neunijonis-tus darbininkus.

Chicago, Ill. Pieti-tinėje dalyje miesto tapė užda-ryta trys skyriai Illinois Steel Co. antnepaskirto laiko ir 3000 darbininkų laiko be darbo.

Philadelphia, Pa. Vietinių maszinistų unija, prie kurios priguli per 3000 drau-gų, nutarė reikalauti numazi-nimo darbo laiko nuo 10 ant 9 valandų ir kad mažiause al-ga už valandą butu 28 ct. Asz-tuonios firmos jau pasiraszė ant maszinistų reikalavimo. Jei kito firmos neiszpildys ma-szinistų reikalavimų, tai kils straikas.

St. Louis, Mo. Stryt-karių darbininkų straikas tęse si tolyn. Apie susitaikymą isz abiejų pusių nėra nei mislies. Ant kompanijos pareikalavi-mo miesto majoras apginklavo 2500 deputies su szaudyklėms, kurie sergės strytkarius nuo straiukuojanczių užpuolimo. Su-simuszimų su policija atsitiko keletas, kur keli žmonės už-muszti tapo o kelios deszimt sužeista.

Lehigh Valley gelžkelio su-straikavo visi darbininkai ant Wyomingo szakos. Kompani-ja suaresztavojo visus agitato-rius.

Prancuzijoi, mieste Chalon-Sur-Saone sustraikavo darbi-ninkai ir susimuszė su žandar-mėrija, kurią darbininkai su-muszė. Paszaukus kariauną, toji rods darbininkus iszsklai-dė. 20 darbininkų tapė sužeis-ti o vienas užmusztas; žandarų gi tape sužeista 15 ir du karei-viai.

Keli zodžiai apie Czeku rasztininę Karoliną Svetlią.

(Pagal „Tygodnik Illustrowany“ Nr. 40 ir „Kraj“ Nr. 37.)

7 dieną Rugsėjo mirė cze-kų rasztininė Karolina Svetlia, gimusi 26 Vasario 1830 mete.

Tikras jos vardas buvo Joan-na Rott. Tėvai jos gyveno Pragoj' ir buvo kaip ir visi turtingesniejie ano laiko cze-kai, suvokietėję, bet tėvas pat-sai, gal to nesuprasdamas, įkvėpė nuo pat mažens savo dukterims tėvynės meilę; be-vadžiodamas su savim po mies-tą ir rodydamas tenai daugybę istoriszkų Czekijos liekanų, aiskino joms garsingą cze-kų praeitį. Todėl lengva supras-ti, kiek turėjo nukentėti jau-na, jautri Joanna pastojusi mokslainėn, kurioj' vien tik vokiszkai mokino ir stengės visus įstojanczius suvokie-cziuoti. Dar mokslainėj' bu-dama pradėjo raszinėti savo prigimtoje kalboje. Tėvai-gi, baidįdamiesi, kad jų dukte ne liktusi rasztininke, neleido jai mokslo baigti ir pristatė prie namų darbo. Vienok ir czia-ji atrado liuosų valandų ir pa-sislėpdama nuo tėvų skaityda-vo ir lavinosi. Su visais kal-bėti pradėjo vien tik cze-kiszkai, už ką tankiai ją bardavo suvokietėję tėvai ir giminės, o jaunuomenė iszjuokdavo. Teip ji viena, niekeno nesuprasta, niekinama iszgyveno lig 1847 metų. Tuose metuose ji susi-pažino su ką tik atvykusiu į Pragę jaunu studentu sodie-cziu Petru Mužoku, kurs teip pat kaip ir ji karsztai mylėjo savo tėvynę ir geidė jai labo; pastojęs į universitetą susipa-žino su visais jaunais tautie-cziais ir patsai draugų tarpe lavindamas ir aiskindamas sau reikalus tautystės aiskino teip-gi savo idėjas Joannai Rott. Pažintis tų dviejų jau-nų tautiecių pasibaigė meile ir 1852 m. Joanna Rott iszte-kėjo už Mužoko. Abu buvo laimingu, riszo juos vienodi siekiai, karszta meilė tėvynės ir noras visą savo gyvenimą paszvest naudai savo nuskriaus-tųjų brolių, žadinti juos isz ilgo miego. Todėl, jeigu vie-nas kokį darbą pradėjo, antras jam padėjo ir isz szirdies ve-

lyjo pasisekimo. Tik pradzioj' savo gyvenimo juodu datyrė nelaimę ir nuliudimą: mirė vienintelė jų numylėta duktė. Teip didelis tai buvo smugis dėl motinos, kad suardė jos nervus ir džiaugės, juog dar iszluko nuo melancholijos. Darbas ant tėvynės gero ją pagydė ir nudildė szirdies skausmą: ji pradėjo raszyti, norėdama padaryti įtekmę ant didesnio žmonių skaitliaus. Pirmas jos veikalas „Dvejopas atsibudimas“ tapo atspausdintas 1858 m. su paraszu Svietliai (teip vadinosi jos vyro gimtinis sodzius). Tada tik pasisakė vyrui parasziasi tą apysaką, kada buvo visų pagirta. Nuo to laiko nenustoję rasziusi iki pat žilai senatvei, iki 1897 m. — toje kalboje, kurią isz mažens tevai jai draudė kalbėti. Jos rasztai, tai didis turtas czeķų literaturoje. Tie rasztai, pilni tėvynės meilės ir jos nuskriaustų žmonių, labai daug prisidėjo prie pakėlimo czeķų isz ilgo miego. Jos rasztų forma nėra graži ir ne pavirszutiniai papuoszalai patraukė visų czeķų szirdis, bet turinys, pilnas pažinties gyvenimo, teisybės, supratimas viesų reikalų, meile suszildytas, sujudino ne vieną szirdį, patraukė prie darbo ant tautiszkos dirvos ne vienas rankas. Savo rasztuose ji tankiai perstato prastus sodiecius, kurie be mokslo ir turtų, sunkiai dirbdami dėl duonos kėsnio stengėsi buti naudingais savo tautai. — Svietlios rasztus skaito visos luomos ir visi atranda sau tenai daug skausaus peno. Jos rasztai yra ir į svetimas kalbas iszversti, nemaž jos rasztų yra lenkiszkoj' kalboj'. — Ne vien tik literatūra ji prisidėjo prie pakėlimo tautos. Su pagelba savo vyro ir daugelio pažįstamų uždėjo mokslaines sziaurinėse czeķų provincijose, kurios labjusiai buvo suvokiečiuotos. Užvis daugiausiai Svietlia rupinosi

apie apszvietimą ir pagerinimą moterų buvio, tikėdama kad apszviesta, mylinti savo krasztą motina kuolabjusiai įkvėps tėvynės meilę savo vaikams ir užaugis juos jai ant naudos. Susidėjusi su ke lioms savo draugėms uždėjo draugystę „Žensky vyrobni-spolek“, kuri 1871 m. įtaise moterų darbo ir pramonės mokslainę, kame ikiszioł baigę yra 15 tukstanczių mergaiczių atsakantį mokslą. Todėl Svietlia ant senatvės sulaukė garbės ir tapo numylėta savo tautiecių. 1890 m. Czekija szventė jos 60 m. gimimo dieną (sukaktuves). Tą dieną daugybė draugysecių susirinko apvaikszečiti teip brangią szventę. Svietlia apturėjo daugybę laiszķų, telegramų, adresų ir dovanų, per delegatus prisiųstų. Tarp visų tų puolą į akis antraszas su paraszu 2,500 moterų isz apygardos sodos Svietlia. — 7 Rug-sėjo pereitų metų telegrafas isznesziojo po visą Czekiją liudną žinią apie Svietlios myrį. Laikraszečiai tą dieną iszėjo su juodais krasztais. (Isz „Varpo“.) P. A. s.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Ansonia, Conn. Czia yra nemažas burelis lietuvių apsigyvenusių, bet neatsiranda nė vieno drąsuolio, kuris panorėtų ziekti tie pasidarbuoti apie lietuvių reikalą. Sziaudien jau visur veik siekia, nors mažas spindulys szviesos mūsų tautiecius ir pradeda atsibusti isz teip ilgo miego, kuriame permiegojo per penkis amžius.

Kiekviename mieste vis nors vienas atsiranda, kuris galėtų savo tautiecius paraginti ir pravest jiems kelią, kas link tautiszko triuso. Bet rodosi kitiems vis dar truksta drąsos, kiti laukia, kad kas pradėtų ir teip slenka brangus laikas be naudos, o kitos tautos moka naudotis isz mūsų tokio neran-

gumo. Todėl malonu butu, kad Ansonijos lietuviai pradetu eiti į eilią su kitų miestų lietuviams ir darbuotisi apszvietimo dėlei.

Man besilankant po Ansonijos lietuvių gyvenimus, teko sztai ką iszgirsti: „Pas mus atvažiuoja agentas su laikraszeciais ir knygomis, o mes leisim agentą su baczka alaus.“ Sztai kas yra jiems nielesnis. Ansonijos lietuviai susitvėre szaką Waterbury'o Sz. Kazimiero Draugystės ir „Susiv.“ kuopos isz keletu sąnarių. Skaito geresnius laikraszečius labai mažas skaitlius.

Todėl tenykszečiams lietuviams reikia stvertis prie darbo, kad nepasilikt užpakalyje kitų miestų savo brolių lietuvių.

Piligrimas.

Luzerne, Pa. Kur tik gir dėti, ar tai miestuose ar mažesniuose miesteliuose, lietuviai darbuojasi tautiszkuose reikaluose, tiktai mus broliai Luzernėje teip įmigę, kad rodosi pas juos yra visokia tautiszka darbymetė atlikta jau.

Protas ir szirdis džiaugesi iszgirdus per laikraszečius, kad vienur susitvėrė Tėvynės Mylėtojų Draugystė, kitur vėl aukauja nors nashlės pinigėlių paszalpai kankintinių, isztremtų Siberijon už platinimą lietuvių ir apszvietos tarpe savo brolių. Kitur vėl tveresi blaivystės draugystės, kitur vėl uždeda savo knygnus, o kitur vėl parengia puikias prakalbas ir tt.

O ką gero mes broliai nuveike iki sziolei? Apart sutvėrimo dviejų pagelbinių draugysecių, daugiau nieko! (Draugystė Szv. Jurgio paaukavo parodai \$5,00 o pavieniai sudėjo \$8,30 teipgi ant parodos. Red.) Taigi ar ilgai mes broliai lauksime? Laikas ir mums atsibust, ir prisidėt prie minios mūsų brolių kovojanczių už lietuvių, platinanczių apszvietą bei szelpti nu-

kentusius už lietuvių.

Teipogi meldžiu Jusų broliai Pittstone, kurie sutvėrė draugystę blaivystės po vardu „Žvaigždė Liuosybės“, kad prasztumėte per „Vienybę“ kada laikote susirinkimus ir kokioje salėje, nes norėtumėm ir mes nekurie prisidėti prie jusų blaivaus pulkelio.

Jonas Jaseviczia.

Bradrick, Pa. Gerovės pas mus nėra, nes straikas tesėsi tolyn ir dėlto visų tuszti kieszieniai, daugelis svieto esti be darbo. Lietuvių ezion buvo pusėtinai skaitlius, bet straiko dėlei veik visi pavieniai iszke liavo kitur jieszkoti darbo. Liko tik apszvedusieji, nes tiems yra sunkiaus bent kur su szeimyna nusikraustyti. O už vis didziause bėda karcziams, kurie dabar sėdi per dienas ant slenkszečių laukdami kokio isztroszkusio kaip zydelei Jeruzolime. Br.

Brooklyn, N. Y. Subatoje 26 Gegužio tapė losztas teatras „Pagirėnų Gobtuvės“ svetainėje Palace Hall per teatraliszķą draugystę „Byrutė“. Žmonių susirinko ant teatro, teip prakilnaus dalyko, ne daug, skaitlius szimto ne virszino. Matyt, kad mūsų lietuviszkoji publika dar teatro ir isz to naudos nesupranta. Antrą vertus publikos gal dėlto nebuvo, kad isz kalno žinojo kas per drama taps užvedama. Drama „Pagirėnų Gobtuvės“ yra per nuobodi ir per ilga, priegtam ne mūsų žmonėms paskirta. Ji rodo rods tikėjimiszķą patrijotizmą unijotų, bet mūsų žmonėms jisai yra szaltas, mūsų žmonės geriausiai myli juokingas komedijas. Aktoriai savo roles atliko labai puikiai, ypatingai M. Racziutė savo rolę, Natalijos, sodieczio artojaus dukters. Ji turi tikrą aktoriszķą gabumą ir kiekviename jos pasikrutinime matai lietuviszķus tipus,

Asz gi linkiu teatr. dr. „Byrutes” ateitėi pasirinkti linksmas ir juokingas komedijas, kurios patrauktų publiką, szeitp gailu tiktai to mokinimosi aktorių.

Teatro mylėtojas.

Cleveland, Ohio. Esant netikusiam darbui anglių kasyklose Rhone, Pa., (tarp Wilkes Barre ir Nanticoke) užsimaniau pasijieszkoti darbą virszutiniuose pabriuose. Nuvykau į Naujorką, paskiaus į Waterbury, Bridgeport, Union City, Conn., bet visur radau gana žmonių be darbo ir nesitikėdams ten apsilikti, leidau vakarų linkon. Bet sztai ką anose virszminėtose vietose patyriau. Musų žmonės Lietuvoje yra papratę veik už kiekvieną urėdninko darbą, kurį anas turi atlikti dovanai, duoti kyszius. Jiems rodosi, kad be kyszio urėdninkas negal atlikti tojo darbo. Tasai bjaurus papratimas duoti kyszius su jeis kartu atėjo ir ezion ir papratino prie kyszių tulus darbo užveizdus, kurie įsmilo į kyszius teip kaip kiaulės į bulves, ir be kyszio, ypatingai lietuvius, nė nemislyk gauti darbą. Sztai kokią rodą mą suteikė vienas karcziamninkas, kaip galėcziau gauti darbą. Turi, sako, susirast tokį karcziamninką, kuris pasipažįsta su bosais, priegtam dar reikia lietuviszką agentą (darbo perkupezių) priėti. Szituodu susiradus reik kokia \$10,00 pragert o paskui per lietuviszką agentą bosui įspausiti \$10,00 arba \$15,00, tai gausi darbą, o kiteip tai sunku dastot. Asz iszgirdęs tokią naujieną apleidau visai tą krasztą, manydams, kad tai ne pirmoji naujiena, kur yra daug lietuvių, kurie visados iszmokina bosus imti kyszius nuo vargszų darbininkų.

Teipgi primenu kietųjų anglių kalnakasiams isz Pennsylvanijos, kad nekeliātu darbo jieszkoti į Naujorką arba Wa-

terbury, nes tenai žmonių be darbo yra net per daug. Geriaus yra keliuoti į tokias vietas, kur yra mažiaus lietuvių ir tuomi gaunamas darbas be kyszių. Nesakau visiems kalnakasiams teip daryti, bet tik tokiems, kurie turite niekus darbus, kurie mažai uždirbate.

Czionai papasakosiu atsitikimą kaip mane su draugu valkatos norėjo prigauti.

Einame mudu per tiltą (kokį? Red.), pirm mudviejųėjo kitas žmogelis nekiek apdriskęs ir traukdamas isz kieszieniaus skepetaitę iszmetę pungulėlį popierų. Kitas žmogusėjo paskui mudu ir pamatęs iszmetant anas popieras mudu pralenkė ir paėmė. Paėmęs dar szaukė „Jonai! tų ką pametei!” bet tasai nuėjo sau tolyn. Radesis sustojo ir iszvyoniojo tą pungulėlį, ir parodė kad jame buvo pinigai. Mudviem—gi pasakė, kad eikim žemyn (ar ne nuo Brooklyno tilto? Red.) į kokį užkaborį ir suskaitysim kiek czia yra pinigų. Esant dienos laikui mudu ir nuėjome, vienok asz vis žiurėjau kur pametęsis eina. Nusisukus į kampą ir iszvyniojus, pasirodė vienas doleris ir szimtinė, popieriniai Radesis sako, skubinkim tolyn kad nieks nematytu o pasidalinsim, man kaipo radėjui bus \$40,00, o judviem po \$30,00. Pametęsis užsisukęs už kampo muro mus visų trijų isz akių neiszleido. Gerai, asz sakau, eime į karcziamą ir iszmainysim tą szimtinę, bet jis sako bus negerai, geriaus eit į banką tai nieks nežinos. Gerai, eikim į banką. Vienok radikas sztai ką užmano: klausia mudviejų ar neturime pinigų ir kad jam duotume po \$20, tai mums atiduoda tąją szimtinę ir mes ją iszsimainysę. Mudviem atsakius kad neturime ir reikalaujant eiti į banką anas pradėjo trauktis szalin. Bet palauk, sakau, nenuneszk tų pinigų, mes tavęs nepalei-

sime. Į tą tarpą atbėgo pametęsis ir su visu smarkumu szoko ant radiko iszgriebdamas anam isz kieszieniaus pinigų ir nuėjo bardamiesi į kitą pusę.

Pamatę jiedu svetimus žmones, norėjo visai gražumu iszvilioti isz mudviejų pinigų.

Dėlto prasergscziu lietuvius nuo panaszių viliokų, kad butumėte atsargus.

Clevelando lietuviai priėmė mane gana meiliai ir suteikė rodą link gavimo darbo be minėjimo apie kyszius. Didesnė dalis lietuvių czion yra nevėdusių. Dirba ne prastai. Kn. Sutkaitis isz Pittsburgo buvo 27 Gegužio Clevelande ir arupino vietinius lietuvius su dvasiszkais velykineis reikalais. *A. J. Nagrodskis.*

New Britain, Conn. Skaitant laikraszczius veik visur regima, kad musų kunigai stengiasi sulaikyti svietiszką mokslą, neduot žmonėms jo suprast, ir visame juos užganėdinti su szventa Evangelija. Nesuprantama ką jie nori atsiekti tokiu mieriu? Mokslo, svietiszko, vertumą sziantdien jau numano kiekvienas žmogus, ir budamas pats nemokintu, stengiasi savo vaikelius pramokinti, kad tiejie nebutu teip aklais, kaip jis pats kad yra. Taigi akliejie, nemokinti, jau nepasikakina su szventos Evangelijos girdėjimu ir rupinasi jau savo vaikus apszviesti. Klausiu asz—gi kam reikalingas mokslas kitoms tautoms, o mums vargszams lietuviams mokslas yra tik seni vortinkliai ant akių? Teip bent sako kun. Žebrius isz sakyklos. Jis tvirtina mums, klausytojams, kad musų vienatinis mokslas yra szventa Evangelija, o szios gadynės svietiszkas mokslas, tai tik seni vortinkliai, kaip sztai knygos „Apie žemę ir kitus svietus” raszo, kad žemę ne Dievas sutvėręs. Tokį pamokini-

mą kun. Žebrius mums iszgirtdus, p. Serduokas paraszė apie tai į 20 num. „Lietuvos” korespondenciją, ką perskaitęs kun. Žebrius sekancziame nedėldienyje apkrovė Serduoką isz sakyklos kirmėlėms, driežais, žalcziiais ir szėtono tarnais. Ant tokio piktžodziavimo klausytojai žiurėjosi vienas į kitą ir manė, kad kun. jau negerai yra. Kun. užsigynė savo žodžių, kad apie jokus senus vortinklius nieko nesakęs, tiktai kad vortinklei susideda isz oro. Mat musų kun. mislyja, kad mes, klausytojai, ryte nežinome ką vakar vakarienės valgėme. Toliaus kun. Ž. sakė, kad negiņas laikraszczius skaityti, tik nuo tokių ginąs, kurie ant kunigų raszo. Tai žmogeli, kunigui vale viskas, ko jis tik nori, o tau vale tik tas, ką kn. pavelija. O ir poteriuose yra, kad „mylėk artymą, kaip pats save”. *Serduoko Draugas.*

Newark, N. J. Kaip matyt isz laikraszczių paskutiniame laike tarp lietuvių plėtojasi galvažudystė kaipo kokia limpanti liga ir vis per girtuoklystę. Newarkė gyvenantis Jurgis Budzeika gavo žinę isz Toluca, Ill., jogiai jo brolis Juozas Budzeika tapęs užmusztas lietuviszkoi grinczioui per praėjuses kalėdas, su kurpiaus (sziaucziaus) geležine koja, ką laiko kurpalį, begeriant alų. Už tajį darbą sėdi kalėjime Kazys ir Vincas Samuolaicziai o teip—gi tame dalyvas ir juodviejų szvogeris. Juozas Budzeika raszė apie 6 laiszkus į Tolučą dėlei platesnių zinių apie savo brolių ir jo turtą, paspranesztoją tos žinios, bet negavo jokio atsakymo. Nežine dėl kokios priezastie Toluco lietuviai slepia tą dalyką?

V. A.

New Yorke, isz 14 į 15 d. Gegužio 1 val. nakczia ant Pennsylvanijos dokų bedirb-

damas nupuolė į upę ir prigėrė Antanas Vaisznis, paeinantis išz Sunskų parapijos, Senapilės pav., Suvalkų gub. 10 metų gyvenęs Amerikoi, 32 metu senas, nevedęs, neprigulėjo į jokią pagelbinę draugystę. *J. Miliauskas.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Naujai susitvėrus „T. M. Dr.“ kuopa Traverse City, Mich., prie kurios prisiraszė:

823 St. Gaubas	-60
824 J. Latvėnas	-60
825 J. Gaubas	-60
826 M. Gaubas	-60
827 J. Pauliukas	1—
828 K. Paszluosta	-60
829 J. A. Gaubas	-60
830 P. Tamuliunas	-60

Prie Gilberton, Pa. kuopos nauji prisiraszė:

831 R. Klimaviczius	-60
832 V. Sadauckas	-60
833 A. Geliažinis	-5
834 V. Pautienius	-5
835 A. Kalevinckas	-5
836 J. Skuczas	-25
837 V. Paplauckas	-60
838 P. Bruczas,	

Chicago, Ill -60

Centr. sekretorius

M. J. Damijonaitis.

Stovis kasos

Įėjimai:

Pagal „Vienybės“ num. 19 buvo kasoje	\$336,82
Gilbertono, Pa. kuopa įmokėjo	1,65
Traverse City, Mich. kuopa „ „	5,20
P. K. Bruchas, Chicago kuopos	-60
Sykiu	344,27

Išmokėjimai:

N. Olszinskui sugražiuti kasztai freito ir expreso per M. O.	4,88
Kasztai už money orderį Freitas už knygeles Lenkai ir Lietuviai siųstas D.	-7

Sauniui in Rokaiten,	
Prusus	11,75
Markės ant laiszkų	-10
Sykiu	\$16,80
Lieka kasoje	\$327,47
<i>A. Olszevskis.</i>	

Neprimetinėkime savo kalcaiu kitiems.

Kada Susivienijimo prezidentas, kun. A. Kaupas per 1 num. „Tėvynės“ szių metų, pamelavo Susiv. sanariams kad, buk Baczkauckas, „Saulės“ izleistojas, padovanojė Susiv. spaudžiamą masziną vertą \$200, ir neva už tai pripažino jam garbės sanarystę, nė jokių nuopelnų dėl Susiv. nepadarusiam. Izsmintingesniejie Susiv. sanariai tuoi pamatę kun. Kaupo savvaliszką elgimasi, kuopos ir pavieniai, pradėjo protestuot priesz tokią savvalystę—pradėjo reikalaut izsiteisinimo, dėlko jis Baczkauckui, nė jokių nuopelnų dėl Susiv. nepadarusiam, pripažino garbės sanarystę. Bet kaip žinome, kad kunigai savo kalcaiu sau nepripažista ir teisingamiesi vis kitiems primeta, teip ir Susiv. prezidentas, kaip kunigas, visas savo kaltes primetė konstitucijai tais žodžiais: „Ne asz padariau p. Baczkaucką Susivienijimo garbes sanariu, bet konstitucija (puslapis 22, punktas 3)“. Kun. Kaupas tuomi primetimu savo kalcaiu konstitucijai, gal izsiteisina tik nesuprantanczių akise, tokių, kurie ne supranta, kad kunigas gal teip pat nusidėti, paklysti, apsirikti kaipo ir kiekvienas žmogus, kurie kunigui priskaito neapsirinkimą kaipo pacziam Dievui, ir, žinoma, dabar jie tuos, kurie dryso nuo kunigėlio teisybės reikalaut, laiko už bedievius. Bet palaukim broliai! Perkratinėkim ir supraskim augszcziau minėtą 3 punktą konstitucijos, kurio kun. Kaupas laikosi. Tas punktas kon-

stitucijos jug niekām nepripažista garbės, tik parodo budą pastojimo garbės sanariu; parodo, kad garbės sanariu gali pasilikti tik padariusiejie kokius nors nuopelnus dėl Susivienijimo dovanoms ar kitu kuomi, už ką seimas, bet ne konstitucija, perkratinėjęs nuopelnus pripažista garbę arba ne, pagal nuopelnų vertumą. Bet Baczkauckui nė jokių nuopelnų dėl Susivienijimo nepadarusiam, nė joks seimas nebutų drysęs pripažint garbės. Susivienijimo prзидентas pats vienas pripažino. Vis nieko su tuomi butu, jug Baczkokoks buvo izzgama pirmiaus, toks ir dabar pasiliko, o ir savo prizado neiszpildė. O ir ne dyvai, nes Baczkauckas nors nusiduoda mokintu žmogum esąs, vienok dar nesupranta, kad pažadėjimas ir to neiszpildymas yra didžiausia gėda. Bet kad jis savę skyria priesz tiek mokintesnių, tai reiktų suprast ir tąją gėdą! Matyt ir Susiv. prezidentas Baczkaucką palaikė už tiek mokintą ir dorą žmogų, kad pasitikėjo ant jo pažadėjimo dovanos ir pripažino jam garbės sanarystę Susiv. L. A. nieko gero nepadarusiam, apart tuszczio žodžio, ir tuomi padarė didžiausią klaidą. Vienok kad izz jos teisingai butų pasiteisinęs, senei jau visi gincziai butų užsibaigę. Dabar gi, kad pradėjo primetinėt savo kaltes kitiems, tai gincziai negal užsibaigt, nės tas jug visus vis labyn ir labyn pikcina.

Nors kun. Kaupas savo kaltes primetė konstitucijai gana aiskziai, vienok centraliszkas Susivienijimo sekretorius p. Astramskas per 11 num. „Tėvynės“ pranesza, kad ne konstitucija kalta, bet dėl izsvirmo visos baczkauckinės koszės esant kaltė „Vienybės“, „Lietuvos“ ir „Kurėjo“. „Vienybės“ už vis kalcausia esanti, nes joi mat pirmiausiai pradėjo patilpt teisingi protestai,

reikalaujanti, kad prezidentas nelaužytų konstitucijos įstatų, nesistatytų didesniu už juos, bet pagal juos elgtusi. Baczkauckas—gi pabugęs, kad esant Susiv. garbės sanariu, nereiktų jo įstatai pildyt, atsisakė savo pažadėjimą izspildyt. Mat Baczkauckas ir kun. Kaupas pasitikėję buvo, kad Susiv. sanariai visi yra kopustgalviai, kaip „Saulės“ skaitytojai arba parapijonai. Vienok teip nėra. Taigi kad nuo to izszigelbėti, reikalinga kad visi gincziai link to užsibaigtu. Bet kiteip jie ne užsibaigs, kol tikrai nepasirdys kas kaltas sukėlime tu visų ermiderių? Asz atvirai saku, kad sukėlime tų ermyderių yra kaltas Susiv. prezidentas kun. A. Kaupas, nes jis per 1 ir 16 num. „Tėvynės“, szių metų, atvirai visiems Susivienijimo sanariams neteisybę raszė, kad, buk, Baczkauckas dovanojė Susiv. spaudžiamą masziną, vertą \$200, ir neturėdamas dar tos dovanos, pripažino jam garbės sanarystę savvaliszkai priesz konstitucijos tiesas. Bet kad jis teip atvirai sako, kad Baczkauckas dovanuoja Susivienijimui masziną \$200 verta (per num. 16 „Tėvynės“ verta jau tik \$100) tai gal Baczkauckas izzdavė jam dovanojimo rasztą su paliudijimu, jog jis spaudžiamą masziną, tokią ar tokią dovanuoja ir užraszo ją ant Susiv. vardo per Susiv. prezidentą kun. A. Kaupą ir tą paliudijimą patvirtindamas savo paraszu per kokį nors sudžią. Taigi kad Susiv. prezidentas turi tokį rasztą, lengvai gali izsiteisinti. Tegul jį patalpina į „Tėvyne“ o tada Susiv. sanariai pamatys, jog Susivienijimo prezidentas teisingai elgėsi. Bet kad jis neturėdamas nuo Baczkaucko dovanos nė užraszymo jos ant Susiv. vardo pripažino jam garbės sanarystę, tai amžinai prasi-kalto priesz konstituciją, su

tuomi jis pasirodė, kad netiek jam rupi Susiv. kiek jam rūpėjo pripažinti Baczkauckui garbę dėl kitokių mierių.

Susiv. Sanarys.

P. S. Jeigu kun. Kaupas parodys rasztą nuo Baczkaucko, kad jis dovanotinai užrašė masziną Susivienijimui, mes jo daugiau nekaltinsime. Tas pats.

Negalim pataisyt kad ir noretume.

Aukavusieji kunigai ant parodos per 20 num. „Tėvynės“ bara „Vienybės“ redakciją už savvalizką perkreipimą laiszko, kuris buvo prisiųstas su aukomis, ir užmeta redakcijai, kad tą padarė tyčiomis, viską priskaitė kunigų aukoms ir užslėpė ne kunigų aukas, kurios buvo prisiųstos į „Garso“ redakciją.

Kas siuntė aukas į „Garso“ redakciją ir kaip „Garsas“ jas kvitavojo, tas mums negalvo. Mes kvitavojame teip, kaip prisiuntėjai aukų mums paduoda. Prisiuntėjas kunigų aukų vienok mums nepadavė, kas ir po kiek aukavo. „Vienybės“ 14 num. mes pagarsinome kun. aukas pasiremami ant kun. B. Žindžiaus laiszko sziteip:

Kunigų aukos isz „Garso“ redakcijos prisiųstos per kun. B. Žindžių (Isz tų yra kun. Kaupas ir Kaulakis savo aukas prisiuntė jau pirmiaus po \$25) \$97,81 ct.”

Ant kankintinių teip: „Aukos isz „Garso“ redakcijos \$1,50.”

Parodymui, kad negalime pataisyti tos klaidos ir kad aukavusieji kunigai be pama to mus apkaltino per „Tėvynę“ patalpiname czionai laiszką kun. B. Žindžiaus, sykiu prisiųstą su kun. aukoms.

ST. PETER & PAULS

Lithuanian Cath. Rectory.
Elizabeth, N. J. Kovo 28.

Garbi Redakcija:

Prisiuncziu sziezia check'į ant \$99,³¹ dol. kurie buvo surinkti „Garso“ redakcijos; \$97 81 ct. ant Paryžiaus parodos ir \$1,50 ct. ant kankintiniu.— Siuncziu ant 50 dol. mažiau, nes kun. A. Kaupas ir kun. J. Kaulakis prisiuntė Jums pažadėtus pinigus patys (abudu po 25 dol.). — Laikau teipgi už reikalingą praneszti, kad nesiuncziau aukų pirmiau dėlto, kad bunant komitete nesutikimams, nebuvo tikra, ar isz parodos bus kas, ar ne. Bet dabar kad parodos reikalai likosi pastatyti ant kojų, siuncziu. — Meldžiu pakvitavoti „Vienybės“ paminint, jog dviejų kunigų aukos jau prisiųstos.

Su guodone

Kun. B. Žindžius.

Patys kalti.

Kuris supranta sziantieninį darbininkų padėjimą, tas tikrai atjauezia didelį szirdies skaudėjimą. Bet užklausus kas to vargingo darbininkų padėjimo kaltas, tai pasirodo, jog darbininkai patys tam kalti. Nes kolei valdžia bus republikonų arba demokratų rankose, tolei darbininkams nebus geresnis gyvenimas, nes ar vieni ar antri vis toki pat siurbikai darbininkiszko kraujo, kapitalistai — milionieriai. Taigi mieli darbininkai jeigu norim savo buvį pagerinti, atiduokim savo balsus už darbininkiszką partiją, o ne teip kaip sziantien parsiduodam už taure alaus arba czierką degtinės ir balsuojam už republikonus arba demokratus. Žodžiu sakant, perkam patys sau vargą ir badą o paskui verkiam jog Dievas teip daleido vargingai darbininkams gyvent. Vienok teisingiau sakant ne Dievas teip davė, bet neiszmanėlei darbininkai patys už taure alaus nusipirko badverguvę. Maskolijoi arba kitoi jai pa naszioi vieszpatystėje, szian-

dien sunkiau darbininkams žmoniszkas tiesas atgaut, nes ten varguolio balsas senei ne sigirdimas, ten darbininkai sanprotauna, jog jie nuo Dievo leisti per amžius kitiems badvergauti ir ne žino to, jog Dievas tame visai nėra kaltas, bet patys darbininkai yra kalti, kurie iki to dasileido. V. Dievas visus ligiai ant svieto leido, tai kam jį už tai kaltint? Czion Amerikoi jug da varguolio balsas toks geras kaip ir milionieriaus, jeigu tik jis jo neparduotu, o iszrinktų valdžią visą darbininkiszką; tada tik galima bus varguoliams savo buvį pagerinti. Taigi ir mes lietuviai darbininkai nebukim paskutiniais nuo darbininkiszkos partijos, nes veik visi esam darbininkais tai ir rupinkimės laike balsavimų atiduot balsą už darbininkiszką partiją, kol dar ne teip, kaip kad Maskolijoi darbininkai suspausti per paczių parsidavimą.

Tas pats su lietuviais ir Amerikoi; link tautistės. Lietuvoi maskoliai vergdami ne tiek iszverczia lietuvių į maskolius arba per baudžiavas lenkai į lenkus, kiek czion Amerikoi patys iszvirsta į lenkus. Asz daug pažinojau Lietuvoi vaikių, kurie nėi vieno žodžio nemokėjo lenkiszka, o kurious czion sutikus užkalbini lietuviszka, sakosi jog nemo kąs, o paklausk kaip senei Amerikoi, atsako 2 ar 3 metai. Ir suprask žmogus kas gudrus esi, koks magnisas juos traukia prie tų lenkų.

Taigi malonus tautiecziai, kuriems rupi tautystė bei darbininkiszkas klausimas, tai ne snauskim bet priesz tamsybę kariaukim, tamsybę žemėn kirskim o apszvietą platin- kim ir lietuviszką dvasę gai vinkime. *V. M. Sabonis.*

Nauji rasztai.

Kataliogas lietuviszkų kny-

gy su gotiszkomis litaromis. Spauda M. Jankaus Bitėnuose.

Szitas kataliogas tapė atspautas dėlei parodos, kaipo suraszas Prusų lietuvių literaturos. Viso knygų yra 178 užrašyta, isz kurių yra tiktai 33 ne dvasiszkos; kitos 145 yra tikėjimiszkos. 70 knygų yra be parodymo metų iszleidimo. Nuo 1761 m. iki 1885 m., taigi per 125 metus, su parodymu metų iszleidimo yra atspauta 40 knygų, isz kurių 6 yra ne dvasiszkos. Bet prie tų 40 knygų reik dalį priskaityt isz anų 70 knygų be parodymo metų iszleidimo. Nuo 1885 m. iki 1900 m. yra atspauta 64 tarp kurių yra 21 knyga jau ne dvasiszka. Taigi laike 15 metų tapo iszleista daugiau knygų, negu per 125 metus. Daugiausiai ne dvasiszku knygelių yra iszleistų M. Jankaus Bitėnuose, viso 11. Laikrasz- czių viso tapė iszleista 26, isz kurių dabar gyvena 8; kiti visi pagyvenę kelis mėnesius ar metus turėjo mirti dėl stokos skaitytojų; jie tol iszėjo, kol iszleistojas savo pinigėlius iszbaigė.

Prusų Lietuvoje nors spauda liuosa, vienok visokis tautiszkas susipratimas, inteligencija, kurios yra nemenkai isz lietuvių visokiose profesijose, paskendusio vokietystėje. Prie dabartinio Prusų lietuvių tautiszko atsibudimo ir darbo isz inteligentų nėra nėi vieno, viskas paeina vien isz sodieczių ir tai neturtingesniųjų.

Idėja ant mėsžlyno. Apy- saka musu dienu. Aukauja broliams lietuviams Musė. Plymouth, Pa. Kasztai ir spauda „Vienybės Lietuvnin- kų“ 1900 m. Puslapių 56.

Szita knygelė prado vieno inteligento, iszjuokiancziai praminto Szapu, tėvyniszką pasiszventiną, kol nepažinojo lenkės. Lenkė norėdama už jo, pabaigus mokslą, isztėkėti, pritaria jo mieriams. Inteli-

gentas iš pradžių buvo žadėjęs apsigyventi Lietuvoje, bet perkalbėtas pacios lenkės išvažiuoja už Kaspijos jurių Gudijon, kur gauna didelę algą kaip pakajaus tiesdarys, vienok su pasiryžimu prasigyvenus sugrįžti Lietuvon. Pagyvenus Gudijoi kelioliką metų, inteligentas užsimirsza su visu Lietuvą ir net savo tėvus, pasilieka net pravoslavų. Lenkė dėl idėjos lietuvystės buvo pasisiuvus net lietuvizkas drapanas ir joms vilkėjo, kol pasigavo mūsų inteligentą, o kurios paskui gal supuvo ant totoriaus mėszlyno, kaip ir išnyko visokios lietuvizkos idėjos iš galvų mūsų inteligento kaip ir lenkės, jo pacios.

Daugelį turime tokių inteligentų kaip Szapas, kurie dėl kelių desėtkų rublių keliauja Gudijon o savo tėvynę palieka žydams ir burliokams engti. Daugelis mūsų inteligentų yra panaszių Szapui.

Kun. Krawczunas apskustas už \$100,000.

Chicagos „Tribune“ iš Gegužio 26 pranesza, kad A. Olszevskis „Lietuvos“ išleistojas apskundė kun. Krawczuną į Circuit Court už \$75,000 izskados ir kasztų, kurią apturėjęs dėlei kun. Krawczuno užvestų provų pirmiaus. J. Adomaitis „Lietuvos“ redaktorius teipgi kartu apskundė kun. Krawczuną ant \$25,000 izskados, kuris buvo sykiu su Olszevskiu apskustas nuo kun. Krawczuno.

Kun. Krawczunas skundęs Olszevskį ir Adomaitį nieko nelaimėjo. — Žiurėsime ką laimės dabar apskundusieji kn. Krawczuną.

P. Rusikis, „Kataliko“ redaktorius, tapė apskustas ant \$25,000 izskados už padarymą Olszevskio lenkų nepriegulmingos bažnyčios komiteto sanariu.—Taigi Chicagoje 000 matyt nestokuoja.

Musu korespondentai.

Tulas „Teisybės neradęs“ per 17 num. „Tėvynės“ mėgina mus apkaltinti už talpinimą visokių korespondencijų ant kunigų ir kad mes turime išsidirbę korespondentus pagal savo kurpalį — prie kurių vienok reikia priskaityti ir patį p. „Teisybės neradusį“. Korespondentus ne mes esame išsidirbę pagal savo kurpalį, bet yra tokių išsidirbusių pagal du kurpalius, iš kurių tulus asabiszškai pažįstame ir jie patys mums nemažai medegos suteikia ant tujų „mūsų brolių kunigų“. Sztai kaip toki korespondentai daro: I „Vienybė“ arba „Lietuvą“ paraszo ant kunigo szio ir to. Redakcija pasitikėdama ant korespondento, dar asabiszškai pažįstamo, patalpina. Paskui vėl tas pats korespondentas raszo į kitą laikrasztį jau izbardamas aną korespondentą (pats save) ir laikrasztį, kad neteisybes raszo. Buvo net teip, kad toki pasibarimai izeidavo sykiu, viena sanvaite, kad nieku budu tame laike ant užmetimo nėra galima jau pasibarimą patalpinti. Tas yra galimu tik teip, kad sykiu korespondencijas toki „dvi-kurpalinei“ siunczia į abi redakcijas, „Vienybė“ arba „Lietuvą“ ir joms prieszingas.

Vėl yra tokių korespondentų, kurie statei reikalauja patalpinimo jų korespondencijų be pertaisymo net, o kurios visu netinka į spaudą. Tulas pertaisius, tuoj primeta „des potiszką“ pasielgimą su jo korespondencija. Korespondentas paraszės, gerai ar negerai, nori kad butu ir patalpinta.

Nubausti.

„Saulė“ pranesza apie nubaudimą kaltininkų dalyvavusių užmuszejystėje Juozo Rutkaucko iš Wm. Penn.

Raulas Bubnis, kuris kirto su kirviu į galvą Rutkauckui, izsrastas kaip galvažudis pirmam laipsnyje; Andrius Kuras, „paprieniokų partijos karalius“ izsrastas kalto antram laipsnyje, už ką yra bauda 20 metų kalėjimo prie sunkių darbų; brolius: Petrą, Joną ir Antaną Stankeviczius, Antaną Macziulį, Miką Brazaucką ir Juozą Szuszinską, kaipo dalyvavusius toje partijoi, izrado kaltais trecziame laipsnyje, už ką yra bauda 12 metų kalėjimo prie sunkių darbų.

Isz visur.

Anglijoi pirm 11 metu susitvėre draugystė apsergėjimo vaikų, kuri atima nuo tėvų vaikus, kurie neprigulincziai, nedorai augina, kur izz tokių vaikų užauga visokie piktdarai. Pirmuose metuose toji draugystė atėme 737 vaikus, bet paskutiniuose metuose jau net 28,165. Auklėjimo namai pasidaugino nuo 25 ant 750; inspektorai nuo 10 ant 150; kapitalas nuo \$15,000 ant milijono dolerių. Toji draugystė augindama vaikus mokina visokių amatų, ant kokių vaikai turi palinkimą.

Prancuzijoi, apskrityje Couches, kaime Ausserbin jau 32 metai, kaip nieks neapsivedė ir dėlto neesant vaikų turėjo uzdaryti mokyklą, izzmokinus paskutinį vaiką, turintį 17 m.

Anglijoi senatas pripažino daugumu balsų tiesą, kad Londono priemescziuose, mieste rodininkėmis gali buti moters kaip ir vyrai kad yra.

Berlyne buvo sustraikavę visi strytkarių darbininkai, reikalaudami pakėlimo algos. Vyriausiam miesto galvai Kirschneriui pasisekė darbininkus su darbdaviais sutaikinti, kurie pakele algas ir užmokėjo darbininkams už straiko die-

nas lygiai, kaip butų dirbę. Bet agitatorius valdzia nusedyjo nuo keliolikos dienų iki 6 sanvaiczių kalėjimo. Suresztavotu yra 487.

Romoje, szventro Petro bažnyčioje susimuszė prancuziski pelegrimai su vokiszkais. Popieziui priimant visus pelegrimus didėjei bažnyčioje, vokiecziai užgiedojo savo giesmę ir bus turbut užrėkę prancuzus, kadangi tiejie net su kumsezioms szoko ant vokieczzių. Tik pats popiezius nuraudė juos.

Vokietijoi, mieste Lueben dragunai ant mustro vietos persidalino į vokieczzius ir maskolius ir vieni antrus norėjo pergalėti. Susimuszime keliolika apicierų bei kareivių nuvirto nuo arklių, susidauzė galvas bei susilauzė staibikaulius. Arkliai teipgi suzeisti, o viens net galą gavo.

Prancuzijoi socialistai 27 Gegužio szventė 110 metines sukaktuves revoliucijos irėjo ant kapinių Pere Lachaise, kur tapo suszaudyti komunistai 1790 m. Policija atėme jiems raudonus velukus einant parodoje. Susimuszimų su policija nebuvo.

Baden provincijoi, mieste Altenmarkt, bulmistras pasiskolino nuo miesczionių 100,000 markių ir izskeliavo į Ameriką.

Vokietijos valdzia paskyrė 20,000 markių atlyginimo tam, kuris izzduos galvažudį gimnazijasto Vinterio izz Konitz, kurį buk žydai papjovę. Ant tos algos bus pasilokamijęs tulas, nes tapė suaresztuotas mėsininkas Hoffman ir jo duktė, kaipo kaltininkai. Pagal pavardę Hoffmann'as greicziaus yra vokiectys, negu žydas, o jeigu žydai Vinterį pjovė, tai vokieczio pagelbon nesiszaukė,

Ar socialistas gali būti kataliku?

SODIECZIAMS IR DRAUGAMS DARBININKAMS PARASZE ŽMOGUS.

Knygas įvairiais budais iš žmonių išgauna ir prakilnesnius paduoda žandarams. Tokiais budais kovoja pas mus kunigai, o jų laikrasčiai socializmą vadina baisiausiu daiktu, mat juos ima baimė, kad darbininkai pasilikdami sau savo naudą, privers visus dykaduonėdžius prie darbo, kad laimę po myrio paliks jos skelbėjams, o patys gyvens ant žemės žmoniskai.

Tokie tai yra darbininkų bicziuoliai kunigai. Gal dabar suprasi, kodėl „Ukininke“, „Vienybėje Lietuvninkų“, „Aide darbininkų gyvenimo“ ir t.t. randame straipsnius prieš kunigus.

Tas dar nerodo, kad kovojam su tikėjimu. Kaip pasakiau, socialistas gali būti geru kataliku. Bet iš to neisžina, kad jau turi daleisti kunigams ant savo galvos baslius (mietus—kuolus) taisyti. Įsitėmyk gerai, už ką ant jų užpuolame.

Ko pirmiausiai kovojame prieš juos ten, kur mums priešinas, budami ponų tarnais. Jeigu vieton tyliai sėdėti mūsų dalyką nori gadinti, jeigu meta keiks mus ant mūsų galvos, jeigu visur stengiasi sudarkyti darbininkų susivienijimus, jeigu ant blogo apverčia savo įtekumą tarp darbininkų ir sodiečių ir mindžioja jų žmoniskas tiesas, tai norint prieš tą kovoti nereikia būti priešiumi tikėjimo. Užpuolame ant jų, kada jie liepia kitiems gerti vandens, o tuom tarp patys geria vyną. Jug tokia veidmainystė nėra katalikų tikėjimu.

Ant galo kovojame su jais ant kiek jie yra skriaudikais. Nes ir jie, kaip jau sakiau, ne niekina žemiskų gėrybių. Kristus buvo ubagu (elgeta), vaiksčiojo viename rube ir neturėjo nei algos, nei žemės, nei bažnytinio pelno. Kunigija gi turi — parakvijas, bažnyčias, klisztorius ir semia iš ten savo turtus. Tai gi mes veizime ant to, kad tas jų turtų įgyjimas neskriaustų vargszų žmonių.

Jeigu koksai kunigas moka menką algą savo bernui, arba bjauriai apsieina su juomi: kolioja, musza, arba prispiria dirbti nuo auszros iki nakečiai, tai mažai mums rupi, jog jis yra kunigu. Kunigas ar ne kunigas — vis tiek negal skriausti kitą.

Teipo gi kada kunigai lupa nežmoniskai už szliubus, laidotuves (pakasynas) ir t.t. Taviską iszrodome savo rasztuose, nės tai skriaudimas vargszų, o katalikiskzas tikėjimas visai neliepia kunigui, kad luptų nuo beturezio darbininko ar kokio pavargėlio po keletą rublių už tokį darbą. Jug budavo toki atsitikimai, kad kunigas nenorėdavo už rublį palaidoti žmogaus, tai kiti sumesdavo dar pusę rublio ir tuomet kunigas sutikdavo. Jeigu mes už tokius darbus paniekinam tokį kunigą ir visam svietui apgarsinam apie jį, tai dar apginam tikėjimą.

Tai gi užpuldinėdami tokiuose atsitikimuose ant kokio norint kunigo, anaip tol neužpuolam ant tikėjimo. Kunigas yra teip tat klaidziu ir nuodėmingu (griesznu) žmogumi, kaip ir visi kiti ir neturi teip augsztai savę statyti, kad save ir tikėjimą laikytų už tą patį daiktą. Ant galo tas, ką raszome apie kunigus, yra tikra teisybė, o skelbimas teisybės nesipriešina pamatui katalikiskzo tikėjimo.

Mes ir tuomi esame galingi, kad kovojam su teisybe, o ne su apkalbomis ir melagystėmis, kaip daro mūsų priešai. Jieszkom teisingumo ir prieš kiekvieną neteisybę pakelsime balsą, nežiurėdami visai į tą, iš kur ji yra kilus. Nelenđam į sąžinę mūsų bendrų ir nesukeiziam tikėjimo su politika. Tegul tik tai kunigai neprideda tikėjimo prie politikos, tuomet persitikrins, juog socialistas gali būti geru kataliku. Neesam kokia norint tikėjimiszka sekta (skevelda), nės esam prieszingi tikėjimui, tai gi tuom ir esame prakilnus, jog kiekvienam paliekam laisvę tikėti kaip jis nori. Laikai tikėjimiszkoz kovų praėjo, o mes darbininkai susivieniję su social—demokratiskza partija susiejom apginimui mūsų luomos vieszų ir politiskzų reikalų, neįsikiszdami visai į tikėjimo dalykus.

— Dabar tai aiszkiai suprantu — suszuko mano draugas — kas tai yra, kad tikėjimas pas mus yra privatiszku dalyku. Aczių tau už iszaiszkinimą, dabar tik supratau, kad budamas socialistu, galiu būti priegtam karsztu kataliku. Kad visi teip aiszkiai suprastų, nės kunigai nuolatos apszaukia socializmą tikėjimo prieszu.

— Nesibijok — atsakiau. — Jie patys savo pasielgimu sau kasa duobę ir per tas melagystes, kurias mums užmė-

tinėja atidaro žmonėms akis. Netoli nueisi su melu, o kas su melu kovoja, tą prapuldins teisybė.

Augis darbininku judėjimo Lietuvoje.

I.

Ženklyvu apsireiszkimu dabartinio Lietuvos buvio yra tai atsiradimas ir smagus iszbujojimas darbininkų judėjimo. Neveizint ant to, juog pramonė Lietuvoje žemai da stovi ir juog ukininkystė užima didziausį skaitlių gyventojų, neveizdint ant nepabaigtinų politiskzų kliuczių, kurios trukdo liuosą bujonę mūsų kraszto, darbininkų susipratimas ir jų judėjimas pasklido visur, kame randasi skaitlingesnės minios darbininkų ir kaskart pradeda įgauti didesnį stiprumą ir svarbą. Bet pirm, negu pradėsime paminėti tuos apsireiszkimus, kurie aiszkiai stygoja (rodo) darbininkų susipratimą, privalome czia, nors trumpai, paženklinėti tas tulas ypatybes, kokiose randasi patys lietuviai, o drauge su tuomi ir lietuviai darbininkai.

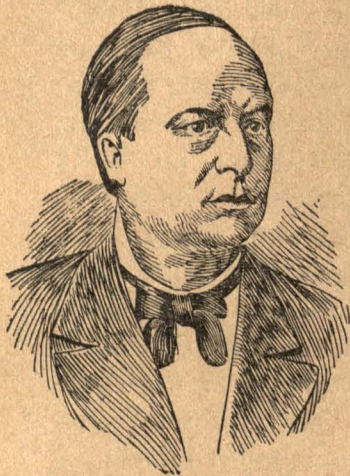
Pirmiausi, kas link skaitliaus lietuvių, velkanczių Maskolijos jungą, tai nors paprastinai skaito jų apie 3 milijonus, vienok ant sziek—tiek tobulo nusprendimo czion sunku pasitikėti: valdžios statistika, prikerpta tam tikros maskoliskzos dvasės, žinoma, toli nėra teisinga. Pagaliaus toksai apskaitymas ir be szios „dvasės“ sziandien gana sunkus. Teip, miestuose Lietuvos nekurie sluoksniai vietinių gyventojų (paveizdan amatninkai) prisisavinę lenkiskzą kalbą teip toli yra nubėgę nuo visko lietuviszko, juog susiprasti jiems sziandien, juog jie esą ir gi lietuviais, tai darbas dažnai gana sunkus ir dėlei jų paczių. Toliaus, dvarponiai — szii Lietuvos szlekta, augsztesnėji dvasiszkijs ir daugumas miestų gyventojų, visi vartoja lenkiskzą kalbą, dažniausei skaitydamiesi save už tikrus lenkus. Žinoma, tarp jų nemažai yra ir tikrų lenkų, atvykusių į Lietuvą, nemažai ir tokių lietuvių, kurie sziandien jau visai sulenkėję, bet daugumas szizų „lenkuojanczių“ gyventojų mūsų kraszto yra tikrais lietuviais, kurie tik pamirszo ar paniekino lietuviszką kalbą. Atsiradus tiktai tautiskam lietuvių judėjimui, nekurie iš jų skubinasi ir patys tautiskzai atbusti ir eiti drauge su juomi. Augant sziam tautiskam judėjimui, skaitlius tokių lietuvių kaskart (Toliaus bus.)

LATVIU TAUTA,

(Tęsa)

Pribaltiškaho kraja". Beto, Barons prisidėjo prie Brihwsemneeko dainų rankiaus išleidimo. Vėliaus Moskvoje privatiškai mokintojaudamas, jis vienval rinko tautos dainas, kurių rankiuje jojo randasi į 40,000!

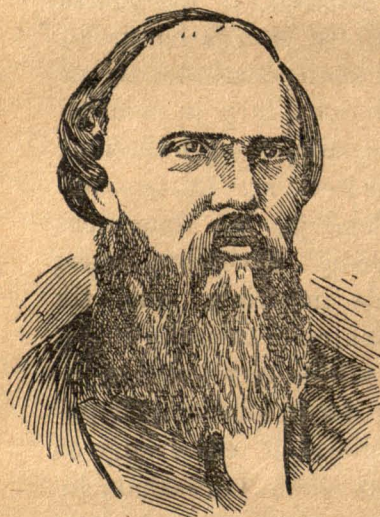
17. Karolis Robertas Aunišch.

Karolis Robertas Aunišch. rapylę prie D-ro Wiedemanno privatiškos gymnazijos ir kitų mokslainių, ir laikėsi to amato iki 1863 m.

1864 m. Aunišch pargrižo į Vidziamį, pastojo kuningu ir gavo vietą Straupėje, iš kur išėjo į Aiskrauklį 1865 m., po tam į Umurgos draudžę 1869 m., galiaus 1872 m. į Zehswainę. Nuo 1867 m. jis buvo aprinktas Vidziamio direktoriumi „Latv. draugų biedryboje“, 1869 m. Vidziamio kuningų synodas jį paskyrė sąnariu Vidziamio ir Kuršo kuningų komiteto dėl pataisymo ir išleidimo latviškos biblijos, prie ko jis pasiliko iki 1877 m. Jis taip-gi yra vokiškai aprašęs gyvenimą Neikeno „Latvių draugų biedrybos“ magazine 1869 m., o 1871 m. jis atskirame veikalėlyje peržvelgė Juro Neikeno raštus ir giesmes. Jo kalbos kaipo direktoriaus „Latv. draugų biedrybos“ yra tilpusios draugystės metinėse žiniose 1869–76 m. Taip-gi laikraštyje „Mittheilungen und Nachrichten fuer die evang. Kirche Russland's“ randasi jo ilgi straipsniai: „Die moderne Cultur und das Christenthum in ihren gegenseitigen Beziehungen“, ir 1887 m. „Die apologetische Bedeutung der vergleichenden Religionswissenschaft“. Savo tyrinėjimus apie Latvių mythologiją jis paliko dviejuose vokiškuose veikaluose: „Kas yra Uhišch?“ magazine „Latvių draugų biedrybos“ 1881 m. ir „Puhkis“ 1891 m.

18. Kronvalda Atis (1837–77 m.)

Kronvalda Atis.

Kronvalda Atis gimė 1837m. Krotės-Vidus muizėje, kurią jo tėvas Kristupas randavojo, nors jį turtą jokiū būdu pareiti nespėjo. Sunus jo Atis buvo gamtos dosniai apdovanotas gabumu ir mylėjo viską, kas dailus ir labas, ir todėl atkreipė ant savęs akį Durbės kuningo D-ro H. E. Katerfeldo, kurs pasiėmė vaiką leisti į mokslą. Tuomet Durbėje buvo privatiška mokslainė po vada mokintojo Springerio, kurs mokėjo į jaunuomenę įkvėpti pasaulanką ant tyrinėjimų. Cion Atis

išmoko guodoti urėdą mokintojo, kuriame urėde jis pats vėliaus įgyjo didelę garbę.

Pabaigęs čion mokslą, Kronvalda Atis įstojo į Liepojaus augštesnę aprinkio mokslainę, vėlesnę-gymnaziją, kurią jis negavo pabaigti dėl trukumo pinigų. Tad Atis pristojų už naminį mokytoją pas D-rą Pfefferį Lietuvoje, kur jis pažino ir apgailistavo žmonių baudžias, o taip-gi išmoko lietuviškai šnekėti, kas jam vėliaus buvo labai naudingą tobulinant Latvių kalbą, ir čia jau ėmė savą kalbą sulyginti su sen-graiškiškąja kalba. Tokiu būdu jis galėjo į Latvių kalbą įvesti žodžius, kurie po šiai dienai tebsivartoja, kaip wehsture, kaišliba, pilsonis, šuhtnis, loma (prancuz. role), šatwersma, burtuiza, wehstule ir t.t., o kurių Latviai iktuolaik neturėjo nuožymės. O pažintis Lietuvių vargo ir tamsybės jį vėl pakurstė tuomi labiaus spėstiesi ant darbo, tobulinančio žmonių protą ir širdį, o mažinančio tamsybę ir nelaimę.

1859 m. Kronvaldas Atis, drauge su d-ro Pfeffrio sunais, iškeliavo į Berlyną, idant ten pastoti į augštesnę mokslainę. Jis pamylėjęs buvo medicinos mokslą, bet apart medicinos jis čion kreipėsi prie studijų istorijos, philozophijos ir kalbžinystos. Jo meilę dėl istorijos parodo raštas apie Soloną, Athėnėnų įstatymdavėją, patilpęs į IV knygą „Šehtas, Dabas, Pašales“. Kad prof. Langenscheidt'as rengėsi išduoti rankvedį maskoliškos kalbos pagal savo metodą, Kronvalda Atis jam gelbėjo, tikėdamas ką uždirbti, bet kad uždarbis buvo menkas, tai dėl trukumo pinigų jis buvo priverstas vėl grįžti namon.

1860 m. todėl jis Kurše priėmė naminio mokytojo vietą prie Durbės jauno kn. Proktoro. Cion jis susidraugino su mokytoju Schaeferiu, Tėrbatos mokytojų sėminarijos augintiniu, ir rįžosi savo gyvastį pašvesti vaikų auginimui ir mokymui. 1865 m. jis traukia į Tėrbatą į augštesnę mokslainę paidagogišką. Per du metu jis buvo kursų stipendijatas ir pabaigė 1867 m. kaipo mokslų mokytojas. Tuojau priėmė vietą prie Tėrbatos mokytojų sėminarijos, kur 1869 m. jis tapė paskirtas už antrą mokslų mokytoją. Tokiu būdu, nors per vargus ir bėdas, jis buvo pasiekęs savo gyvatos mierį: mat nei trukumas turto nesustabdė nei nenubaidė nuo dvasiško triuso!

Kad Kronvalda Atis buvo rimtu mokytoju, tą liudyja jo bendras, Hermanas Langė¹⁾. Bet mokslainės sienos dėl Kronvaldo dvasės buvo per siauros, reikėjo platesnės dirvos. Latvių tauta reikalavo jo darbštumo. Neseniai atvalnyta nuo baudžiaų, tauta reikalavo mokytojų bei kelio rodytojų. Tokiu būdu Kronvaldas pastojo netik vaikų augintojų, bet ir augusių žmonių kuštintoju ir vadu į apšvietimą.

Apie Kronvaldo darbštumą kaipo mokytojo paduoda mums tulas žinias jo augintinis Petras Šilišch, kurs Tėrbatos sėminariją lankė 1870–73 m. Tuomet Kronvaldas mokė geografią, istoriją, botaniką, zoologiją, risavonę ir — atmainais su H. Lange — vokišką gramatiką ir rašliavą. Sėminarijos kalba buvo vokiškoji, tik maskolių istorija, geographija ir kalba buvo išguldamos maskoliškai per maskolių kalbos mokytoją. Bet Kronvaldas augintinius rągino pažinti savo tautos kalbą, ir namie su Latviais latviškai kalbėjo; jo mieriu

1) Das erste Dorpatsche Lehrer Seminar von 1828 bis 1889. Dorpat 1890.

buvo išauginti dėl tautos raštininkus ir mokslo platintojus. Jis budino augintinių dvasę į savistovumą. 1872 m. jis susirgo besidarbuodamas nervų liga ir kaullige ir keliavo į šiltas maudynes Vildbad'o, palei Svarzvaldą, kur pasiliko per visą vasarą. Sugrįžęs, apart kitų mokslų, jis dvi adyni per savaitę ėmė mokinti Latvių kalbą. Apart tų darbų, jis lankė studentų vakarus; dar 1868 m. jis, rašydamas iš Tėrbatos, skundėsi, kad Latvių studentai pasilieka atšalę dėl augštesnių tautos jieškinių. Tačiau po valei, ir studentuose tautos meilė įsiliepsnojo.

Kaip jau minėta, Kronvaldui tautos likimas buvo priaugęs prie širdies. Rods jis sėminarijoje išaugino gerus mokytojus, bet jis pačią tautą norėjo taip pat pagerinti ir pajudinti o tai galima buvo per raštą. Rods „Pet. Awisės“ jau neb'išeidinėjo, bet už tai Rygoje kn. magistras Th. H. Braunšveigis ėmė išleisdinėti kas savaitę „Draugs un Beedris“, prie kurio sądarbiavo E. Duensbergis, T. Gailitis, M. Kaudsitis, J. Wihs-tuzis, A. Tullijs, G. Tauriņsch ir k. Tarpe tų visų Kronvalda Atis ėmė pirmą vietą. Čion jis rašė apie „Elementar—skolotaju Seminariju Tehrbata“ (dabar Jurjeve), tai vėl ragino rinkti dainas su gaidomis, teikas, vardus augalų; toliau parašė apie „zilveku eekschigu un ahrigu weidu“, t. y. apie dailas, beje apie architektūrą, skulptūrą, maliorystą, muziką, poėziją. Taip gi svarbesnis jo raštas yra „zeenitam amata beedrim Tauriņam“. Įpatingai jis užsipuola ant tautos apdraudėjų, tautos pardavėjų, o myli tėvų žiamę ir tosios valnybę.

Nelikus laikraščio „Draugs un Beedris“, B. Dihrikis ėmė leisti „Baltijas Wehstneis“, prie kurio Kronvaldas su visa širdžia ir protu nusikreipė. Čion jo raštai labai atkreipė Latvių atydą, ir žmonės laukė laikraščio lyg šventos dienos. Kronvaldas taip gi labai sutiko su Dihrikiu, ir vienas kitą papildė: vienas sriaunus ir idėališkai dagus, kitas pamislus, stingras, palengvas.

Tėrbatoje budamas, apart tų darbų, jis patiekė „Sehtas, Dabas, Pašaules“ IV knygą (1873 m.), o taip gi „Tautiški zenteeni“ (Nationale Bestrebungen), kurį raštą M. Ahrons Taurupėje išguldė latviškai, o patalpino „Austrums“ 1887 m. Bet Kronvaldas velyjo arčiaus Latvių banguojančios jau krutinės gyventi, ir todėl pametinas Tėrbatą, jis 1873 m. leidėsi į Wez—Peebalgą už mokytoją augštesnėje klasoje tenykštės draudzės mokslainės.

Veikia po to, 1873 m. Rygoje „pirmi wispahrigi dsee-dašchanas swehtki“ tapė laikyti „Rygos Latvių Beedribos“ name; čion Kronvaldas savo kalboje išrodinėjo, kad ne vokiečių mokslainėms, kaip tvirtino Zimsės tehws, bet pakirdusiai ir pakilusiai tautos dvasei, reikia pasidekavoti už iškelimą šventės; o Bielensteinui, kurs Latvių dainas buvo pavadinęs „behrnu dseemas“, jis taip pat nepasigailėjo karčių prikimimų, už ką Kronvaldas laimėjo Latvių širdį. Tad R. Thomsons čion susirinkusiems mokytojams užšaukė, kad pasiskirtu vadovą, ir mokintojai išrinko — Kronvaldą. Kaip pirmsėdis, Kronvaldas priiminėjo darbus tulų darbininkų ant mokslo lauko, ir įpačiai pagyrė veikalus Bielensteino. Bet jis dar norėjo buti pačių mokintojų pavidagogu, ir aiškino principus ortographijos. Galiaus šventei pasibaigiant, kada dalyvau-ninkai skirstėsi, Kronvaldas laikė atsisveikinimo kalbą, pilną

tautos meilės ir augštų nuomonių.

Reikia pripažinti, kad Kronvaldas buvo gangreit dides-nis kalbėtojas negu raštininkas, ką jis pats aiškiai suprato, ir mokėjo klausytojų širdis palaužti.

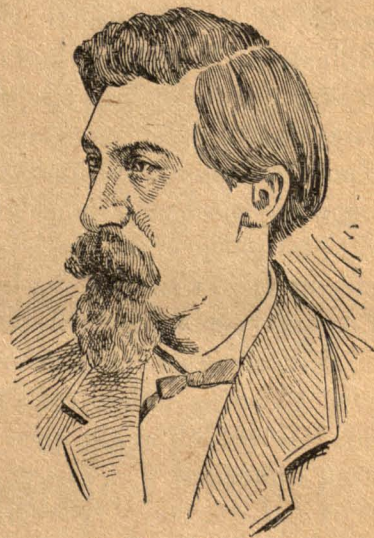
1873 m. tapė įsteigta „Wez—Peebalgas labdarišchanas beedriba“, prie kurios įsteigtojų ir Kronvaldas prisirašė. Veikiai jis čion laikė atskaitą apie tai, „ka waloda zehlušees“, ir įpatingai apie Latvių kalbos kiltį ir ateitę. Vėliaus jis kalbėjo apie senio Stenderio gyvatą ir jo svarbą dėl Latvių. Taippat apie telegraphą kalbėjo, išaiškindamas ant savo parengtų aparatų. 1874 m. jis kalbėjo apie Darvino teoriją evoliucijos, toliaus skaitė Buergerio balladą „Leonore“ (Trih-na no Swaignišcha) ir paaiškino ballados vietą tarpe kitų dainos menčių. Tą žiemą jis savo klasose įrengė kas savaitę vieną „jautribas wakarū“, su dainavimais, muzika ir kalbomis. Koznas dalyvauninkas turėjo mokėti po 1 rublį ant labo mokslainės bibliotėkos. Tuose vakaruose išaiškinti tapė šitie dalykai: šilkkirmės verpalai, akis, ausis, nosis, uoda, širdis ir kraujo tekėjimas, jausmo nervų veikmė (kelete vakarų) ir dušia (4 vakaruose).

Bet jau 5 d. vasario 1877 m. brangintinas darbininkas užmigo amžinu miegu, palikinas daugybę nespausdintų raštų, tarp tų: 1) Wišpariga wehsture, 2) Fisika, 3) Geometrija, 4) Wahziška—latwiška wahrdnize, 5) Botanika, 6) Dzoologija, 7) Aritmetika, 8) Dsejas un rakstneezibas likumi, 9) Latweeschu gramatika, 10) Geografija, ir 11) Kimija. Apart to yra dar daugybė gromatų, raštų apie Latvių tautą.

Kronvalda Atis, didelis Latvių mylėtojas, teisingai yra jaunuomenei statomas už paveizdą kaipo žmogus, kurs sunkiuose vaidų laikuose, kur pamirštami esti tikriejie tautos jieškiniai, lauziasi į priešakį ir grįsta kelią tautos darbuose.

19. Laubes Indrikis (1841—1889 m.)

Andrius Laubė gimęs yra 1841 m. Durbėje, Kurše, toje pačioje draudzeje, kurioje yra ir Kronvaldo Attio gimtinė. 1861 m. Laubė, drauge su kitais jaunikaičiais, lankė Aisputėje aprinkės mokslainės „paralelinę kliasą“, po vada mokyto vokiečio Ludviko Koehlerio, kur mokinosi senovės kalbas, algebrą, trigonometriją ir t.t. Pirm to jis prie tėvo Bebės kruoge buvo pramokęs staliorauti ir Kuldigoje buvo pakeltas į gizelį, todėl suaugęs budamas, minėtoje mokslainėje bukliai mokėsi: mat karti gyvata jam parodė, kaip sunku yra

Laubės Indrikis.

(Toliaus bus.)

Suvienytų Valstijų garlai vis „Nero“ paskauiame laike surado giliausią didjurių vietą tarp salų Guam ir Luzon. Didžiausias gilumas išnesza 5,260 sieksnių, arba 31,560 pėdų. Iki sziol giliausios vietos buvo ant 30,930 pėdų sziaurrcyčiuose Naujos Zelandijos ir rytuose salos Kermadics pietiniame didjuryje.

Paryžiaus universitete 1899 mete baigė daktarystės mokslą 671 daktaras, tarp kurių buvo 79 isz kitų szalių. 13 buvo sveikatos užveizėtojų, 48 akuszerkos ir 68 dantų taisytojai. Viso studentų Paryžiaus universitete buvo 4,412; tarp kurių buvo 570 isz kitų szalių. Isz Maskolijos 180; isz Rumunijos 79; isz Vokietijos 26; isz Graikijos 25; Szveicarijos 21 ir Pietinės Amerikos 12. Tarpetų buvo 129 moters, kurios mokinosi ant visokių profesijų. 100 buvo isz kitų szalių; 91 isz Maskolijos, 5 isz Rumunijos, 2 isz Graikijos, 2 isz Žuvėdijos ir 1 isz Anglijos.

Atsakymai.

V. Ambrazeviciui, Newark, N. J. Garsinant kun. Žilinskui „Tėvynėje“ kad dar truksta tulų pirmiaus iszėjusių laikrascezių dėlei parodos, ir Tamistai tulus pasiulius, kad negavai atsakymo nuo kun. Žil., tai gal jau jų nereik. Ir mes už tą neatsakome, ką kun. Žil. nuo savo vardo garsina.

Aukautojams ant kankintinių. Vardus aukautojų visados reik pridėti sykiu prie pinigų siuncziant į „Vienybės“ arba „Lietuvos“ redakcijas. Prisiųstų vardų mes negarsinsim, nes nusiuntus pinigus central. kasieriui, reikėjo ten ir vardus siųsti.

Didele Exkursija!

Brooklyno ir New Yorko lietuviszka parapija dieną 15 Liepos daro pasivažinėjimą

(excursion) ant marių. Jau turi nusamdytą puikų laivą, ant kurio gali tilpti 2,500 žmonių. Prie skambėjimo puikios lietuviszkos muzikos galės szokti ant sykio 200 porų. Bus tai neiszpasakytai gražus ir linksmas pasivažinėjimas, todėl visus lietuvius, idant teiktusi kuoskaitlingiausiai susirinkti, nuoszirdžiai užkviečia

Komitetas.

Pik-nik-as!

Lietuviszka Plymoutho Parapija turės szimet didelį Pik-nik'ą Hannover Parke, 20 dieną Berželio. Pik-nykas prasidės nuo pat ryto ir trauksis iki vėlybam vakarui.

Ant piknyko užpraszome brolius lietuvius isz visos aplinkinės. Bus visokių puikių pasilinksminimų. Muzika kuo puikiausia.

Praneszame, kad ant mus pik-niko atskyriame darže bus teip-gi lenktynės, imtynės ir visokios kitokios fonės, įėjimas į tą atskirią vietą kasztuos tik 5 ct.

Su guodone Komitetas.

Praszant garbios Publikos, idant mėgintu mūsų „Inkarini“ Pain Expellerį, nepraszome vienok, idant darytu koki pertikrinimą. Garsas tos gyduolės remiasi vienatintai ant jos pasekmingumo ir visame sviete toji gyduolė igijo sautąjį pripažinimą. Nuo reumatizmo, podagros ir kitų skausmų nėra nieko geresnio. Prekė 25 ir 50 centų.

Pajieszkojimai.

Asz Juozas Klusaitis pajieszkau savo brolio Vinco Klusaiczio, paeinanczio isz Suvalkų gub., Virbalio valsecziaus, 15 metų kaip gyvena Amerikoi. Patsai, arba kas kitas jį žinote, malonėkite suteikti žinę

ant szio adreso:

Juozas Klusaitis,
70 Bak Row, Bothwell Park,
Bellshill—Scotland.

Asz Jonas Albaitis pajieszkau savo draugo Antano Sabaliaucko. Turiu prie jo labai svarbų reikalą. Kas apie jį žinotumėte Amerikoi, arba patsai, teiksis suteikti mą žinę ant szito adreso:

Jonas Albaitis,
70 Bak Row Bothwell Park,
Bellshill—Scotland.

Mano brolis Petras Krapavicius isz Luzerne, Pa. pajieszkojo manęs per „Vienybę“ ant ko asz tuojaus atsiliepiu per laiszką, bet negavau jokio atsakymo; matyt laiszkas nepateko į jo rankas. Dėlto meldžiu Luzernės lietuvių praneszt Petru Krapaviciui, kad jis paraszytu pas mane ant szito adreso:

Adomas Krapavicius
7 Whitney str.
Worcester, Mass.

Naujos knygos.

„Vienybės“ redakcijai gaunamos szios naujos knygos:

<i>Idėja ant meszlyno</i>	-10
<i>Trumpa Geometrija</i> [su 147 paveikslais]	-30
<i>Žaibas ir Griaustinis</i> [su paveikslais]	-15
<i>Epiktėto Aforizmai</i>	-15
<i>Apie Joną Gutenberga</i> [su paveikslais]	-15
<i>Bulvių vaisinimas</i>	-10
<i>Trys pamokslai apie gaspadorystę</i>	-10

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiunczia į visas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per TAMAS PAUKSZTI
123 N. Main str.

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliu pasirinkime czeverykų, marszkinių ir tt.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogsi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

Už \$500 in Europa

dėl visų prie lengvo darbo ant Hamburg ir Bremen linijų ir pasażierinių laivų, atsizaukit pas

HENRY J. JACOBS
38 Canal str. NEW YORK

Žemlapis Lietuvos ir Latvijos

lietuviszgoje kalboje, atspausztas lotiniszkomis literomis Peterburge, gaunamas pas

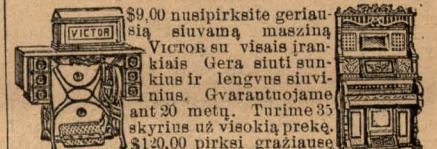
Inžieriu A. Maciejevski

Nevskis p. n. 111 b. 73.

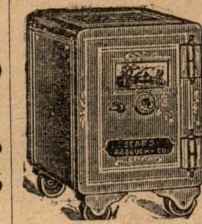
Prekė 1 rubl. už exempl. su prisiuntimu; imant 10 exempl. 20% rabato.

NEREIKE PINIGŲ PRABA DOVANAI PER 30 DIENŲ.

Mes tikime Jums.

\$9.00 nusipirkite geriausią siuvamą masziną VICTOR su visais įrankiais Gera siuti sunkius ir lengvus siuvinus. Gvarantuojame ant 20 metų. Turime 35 skyrus už visokią prekę. \$120.00 pirkite gražiausią geriausę VICTOR PIANO Gvarantuojame ant 25 metų. Praba dovanai, 24 skyrų, vieokia preke. \$20.00 pirkite pirmos klasos geriausę PIANO. Parduodame visokius muzikalizskus instrumentus. Katalioga dovanai.
VICTOR MFG. CO. Dept. X. 17, 161-167 Plymouth Pl. CHICAGO, ILL.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00.
100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

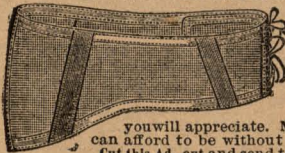
Susiszekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1.50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY. Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action you will appreciate. No corpulent person can afford to be without this belt. Cut this Ad. out and send to us with \$1.50 and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body, largest part, and we will send the belt to you by mail postpaid, with the understanding that if it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at \$3.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue.

SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

ZINGEIDU IR AKIVA DĒL SVIETO.

Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant uželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (gvarancija). Kožuas užsiganėdina, kur jau tukstancziam ypatų profesor. Brundza suteikė puikius szvelnius ir tankius plaukus, ką tai laimingi per laikraszczius ir laiszkus iszreiszkę szirdingai padėkavones. Vieta ofisu yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY, Brooklyn. Norinti gautie visą rodą su informacije per laiszkus adresa-vokit sziteip:

J. M. BRUNDA CO
Box 2361, NEW YORK, N.Y.

VISOKIU RELIGISZKŲ DAIKTŲ

kalpo tai: Razanczių, Szkaplierių lietuviszkių, visokių brostvių, maldų knygių lietuviszkių ir lenkiszkių, teipgi ir visokių istoriszkių knygių lietuviszkių ir lenkiszkių; abrozų visų szventojų ir tautiszkių ir t. t. Gannama pas:

J. Burman & Stepanaviczio

231 S. Roebing Str. BROOKLYN, N. Y.

(prie lietuviszkos bažnyczios.)

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

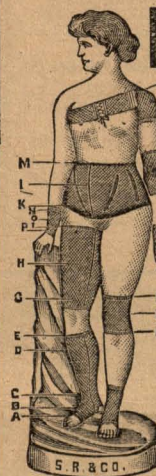
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasižinoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N Hancock st. WILKES-BARRE

ELASTIC GOODS AT HALF PRICE.

If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF AND CURE OF VARIOUS VEINS, WEAK, SWOLLEN OR ULCERATED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUMOR, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us with our SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for, return at our expense and we will refund your money.

OUR SPECIAL PRICE for all fine silk elastic thigh stocking, A to I, \$7.50; thigh leggings, C to I, \$6.00; high piece, G to I, \$2.50; knee stocking, A to G, \$5.00; knee leggings, C to G, \$4.00; knee cap, E to G, \$3.00; garter stocking, A to E, \$2.00; garter leggings, C to E, \$2.00; anklet, A to C, \$2.00; abdominal belt, K to M, \$10.00. COTTON ELASTIC GOODS, ONE-THIRDLESS. Special Covered Elastic Abdominal Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with protected rubber thread, 8 inches wide, \$2.00; 10 inches, \$2.25; 12 inches, \$2.50. Write for Surgery Catalogue.

SEARS, ROEBUCK & CO., (INC.), CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS,

kurios daugelį pradziugins ir palinksmins.

Kaip mums gera žinoma, žmonija — isz psychiszko, intelektualiszko ir net ekonomiszko atžvilgio — dalinama į 2 klases: viena yra sveiką drūtą, puiki visados linksni, pasidėkavojant tam visur turi geras pase-mes ir pasivedimą vsokioje vertelystėje; antroji yra ligueta, silpna, nuiludus, sunykus, melancholiszka, nedrasi ir tankiai visizskai negibi prie darbo ir netinkanti szeimyniszkae gyvenime.

In szią pastarąją klasią priguli visi tie, kurie savo jaunystoje, daugumas gal visai isz netyczių, atsidavė naikinancziams žmogaus kūnui ir dvasiui darbu — onanizmui arba patpolicinai, ir savo vėlesniuose metuose perdang davė valę savo lytiszkies pagedidimams; teipogi ir tie, kurie isz priezasties neužtektino ir blogo maisto, persidėrbimo, per didį alkoholizkų gėrimų vartojimą, arba kurie per susidėjimą su nesveikoms moterėms pradžė savo linksmybes ir sveikata.

Szitolkie žmonių suklydimai galiaus priverczia tuos per visą jų gyvenimą kentėti baisiansias tų vėjų pasekmes, kaip ve: szirdies drebėjima, spasmoziszkius galvos skandėjimus, apėtito netekima, žarnų ir pilvo katarr, nugaros ir kryžiaus skandėjima, nerviszkių, dispėpsija, vidurių užkietėjima, sėklos bėgima, sujungimėj su nemoraliszkaia sapnais, inkstų ligas, reumatizma, dsninimą nevalę, szkorbuta, scandanczius ant kūno ir lytiszkų dalių spuogus, gonoreja, szankerį, sifilį etc.

Bet dšbar tegul niekas nenusimina: szio miesto daktarai iszrado naujus vaistus, su kurių pagalba gėli greitai, radikaliszka ir visizskai isz tų ligų iszsigydyti; kankinamieji atgaus savo sveikata, stiprumą, drurybę ir dailią iszveizdą, gabumą visokiamė darbe ir užsiėmime.

Prisimk 25 ct. markėms ir mes pasisime tam-stal pamėginti mūsų gydoles per vieną isz tiesę sanvaita. Visi, kurie įlozskote pagolbos, kreipkitės ar per laiszkus ar ypatiszka! pas daktarus

in The State Medical Dispensary
76 E. Madison st. CHICAGO, ILL.

Offisas atidarytas nuo 8 A. M. iki 8 P. M.
Nedėlioms nuo 10 A. M. iki 12 A. M.

SEND 50 CENTS

TO US WITH THIS AD. and we will send you this Violin Outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purfling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$5.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with pick-off quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made viola case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and the outfit is yours.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after 7 days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full. Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. Editor.)

DR. F. J. KALIMERTEN.

Specjalistas chroniszkių ir nerviszkių ligų.

Gydo visokias užsi-senėjusias ligas kaip tai: Trozskulį, spazmą, paralyžį, dusulį, pavandenlavimą, reumatizma, skandėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerkles, kruvinės, iszėjimą žarnų, drugi, iszmėtymus ant galvos ir skurosgumba, sustojimą te, kėjimų, kraujo tekėjimą, mėnesinis tekėjimą, nevaisinguma,

skausmus po gimdymui, puliavimus, ronas, atsiėvėrimus, ant kūno, rožę, žarnų ligas, skandėjimą strėnų ir krutinės, plautį, nervų skandėjimą, uždėgimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždėgimą smėcėnų, iszburkimą puslės ligas, vėžį, dieglį, akmens ligą, uždžiuvimą, nusiėpnėjimą kojų, džiūva, žarnų ir inkstų ligas, karsztligę, niežus, iszėbėrimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

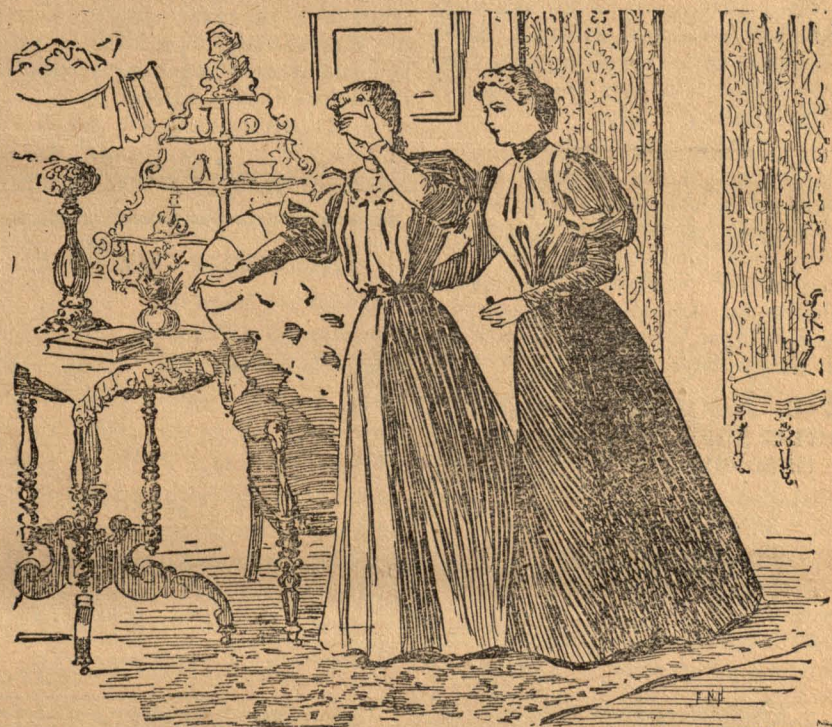
GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS

Jeigu sergi ir nustojes esi vilties iszgyti, kreipkis tuojau pas daktarą Kallmerteną ant rodos, Dr Kallmertenas iszgydė tukstanczius žmonij, kurie ligai sergo ir nū kitų daktarų negalėjo pasi-gelbėti ir iszsigydyti. Tie žmonės visur garsina vardą D-ro Kallmerten'o, ir pažįstamiems jį rodija. Kreipkitės pas D-rą Kallmerten'ą tai jus iszgydys.

LIGAS UZSIKRECZIAMAS abejos lyties (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų paeinanczius) gydo pasekmingai ir greitai. Nereikia gėdytis, tiktai gydysis, nes neatbojimas atveda pik-tas pasekmes ant ateities.

NORS LIGA BUTU NEISZGYDOMA, RASZŲK pas DR. KALLMERTEN, APRASZŲK GERAI SILPNUMA, PADUK LYTI (ar vyras ar moteriszte), amžį, szvarumą ir temperamentą ligonio, idėk į gromatą 2 centine marke, paraszų savo pavarde ir adresa isziskia, o gausi per laisz-ką RODA DOVANAI ir tikrą nūmonę Daktaro liga yra iszgydoma ar ne.

Nevilykyk, bet raszyk tuojau. Adreesas:
DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?
A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R-I-P-A-N-S on the package and accept no substitute. R-I-P-A-N-S, 10 for 5 cents or twelve packets for 45 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thousand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krantuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga. Taipogi parsidūda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliu pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražančių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai
(P. O. Box 213) 212 East Main Street,
PLYMOUTH, PA.

**Dr. Leonard Landes,
Lietuwiskas Doktoras.**

134 E. 24 Ul. New York.
Garsingas gydytojas vyriszku ir moteriszku ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbuciuose; Vieniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buvo perdėtinu mokslo Labanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Uz tikrina isgydyma visų slaptų ir paprastų ligų, kaip tai: plauczių, kepenų, skaudėjamą vidurių galvos, nepomietį, apalpiamą, skaudulius, žaidzas, tynimą, moteriszkas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nerviszku ligų reikia naudoti elektrikinias prietaisas.

Ligas lytiszku daliau isgydysiu į keles dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdziuvimą pieno, skaudėjamą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t. Isgydymą užtikrinu kiekviename atsitikime. Chroniszkas ligas gydanu pasekmingai, ir slėpemas ligas užlaikau slapybėje.

Dr. Leonard Landes.
134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.
Offiso valandos: { nu 9 ryto, iki 1 po piet.
nu 5 po piet iki 8 vakaro
Nedėliomis: nu 8 iki 10 1/2 val. ryto;
nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.
Uzpraszydami gydyklas prisiuskite \$1.00.
Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sveri ir apraszyk savo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

D. L. & W. R. R.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:
Ant 7:10; 8:45; 10:10; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghamton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarų.
Ant 7:24; 9:10; ir 11:51 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.
Ant 2:35; 3:51; 5:00 ir 7:45 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.
Ant 2:52; ir 7:13 po pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.
Tikletai už pigiausę prekę į visas szalis, Sziaurę — Pietus, Rytus ir Vakarų ir į minksztųjų anglių pielinikes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatu ratzymo su puikiausioms kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavėnėms parsidūda po neiszpasakytai anžemintą prekę. Kas prisiūs 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiausių ant visos pasaulės popierių su konvertais; kas prisiūs \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimos mes apmokame

Perkupeziams, agentams ir pedlioriams dūdamė didelį pelną. Ant pareikalavimo iszsnuciname į visas dalis Amerikos

Užsisteliūdami į oterias ir prisiūsdami ant jų pinngus visada uždėkite szitokį adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkite jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

SEND 50 CENTS to us with this ad. and we will send you our celebrated La BERTA GUITAR by express, C. O. D., subject to examination. It is a Genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR \$8.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address, **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. Editor.)

SILPNUMAS

kuno, organizmo ir kraujo, gali but sudruytyta reikalaujant.

SEVEROS BLOOD PURIFIER

Priduoda kuniszką smarkumą ir karsztį ir turi didelę veikmę ant nervų; teipgi priduoda apetitą.
PREKĖ \$1.00.

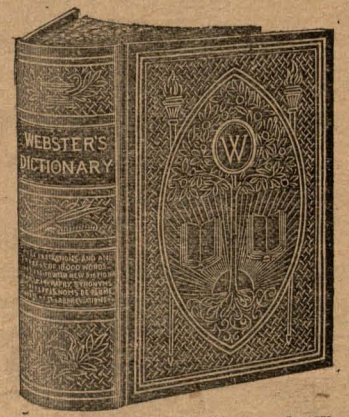
Severos Balsamas del Plaucziu

Yra moksliszkaite sutaisyta gyduole dėl palengvinimo kvėpavimo dusulingiems, persiszaldziusiems ir t. t.

25 ir 50 cts.
W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Graicziausiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00
The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....

Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, FREE. We can save you money. Address all orders to

THE WERNER COMPANY,
Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio.
[The Werner Company is thoroughly reliable. - Editor.]

WM. N. REINOLDS, Jr.,
ADVOKATAS.
42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
Skolina piningus.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksztii guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbti pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

